

Metsamees

SELLES NUMBRIS:

4–6 UUDISED

RMK 2010. aasta kasum tõusis ligi kolm korda

RMK metsahaldusel uuenenud struktuur
RMK toetab Ostrovski näidendi „Mets“ lavastust Vene Teatris

7–9

PEATEEMA

Metsa-aastal viib RMK inimesi metsa, pajatab lugusid ja korraldab üritusi

KOHTUMINE
METSAS!

25–28

PERSOON

Kalle Karoles:
metsaga võib lõputult tegeleda, ta ei saa iial selgeks

33–36 LOODUSFOTO

Jüri Pere:
Minu kohtumised looduses

37–40 MAAILM

Kas kliima läheb metsa?

41–57 PUHKEPÄEV

Sündmused ja üritused, kroonika, Spordiklubi, ürituste kalender, õnnitlused, toit, lastekas, raamat, ristsõna

58 UUED TÖÖTAJAD

3 Juhtkiri

Metsa-aastal kohtume mõistagi metsas!

4-6 RMK uudised

7 Kuu teemad

7-9 Metsa-aastal viib RMK inimesi metsa, pajatab lugusid ja korraldab üritusi

10-12 Lumemöll tõmbab metsatöödele paraja piduri

13-16 KOMMENTAAR

Kiire taastumine puiduturul

17-20 KITSASKOHT

Looduskaitse tööd ja komistuskivid

21-24 PARTNER

Viiratsi Saeveski: moodne tehnoloogia, täpsus ja ökonoomsus

25-28 PERSOON

Kalle Karoles: metsaga võib lõputult tegeleda, ta ei saa iial selgeks

29-30 METSANDUSPEREKONNAD

Kahekesi metsas – õde Viljandimaal, vend Hiiumaal

31-32 RMK

RMK eraldab teadustegevusele senisest rohkem raha

33-36 Loodusfoto

Minu kohtumised looduses

37-40 Maailm

Kas kliima läheb metsa?

41 Puhkepäev

42-45 Sündmused ja üritused

Talimängud 2011

46-47 Kroonika

48 Spordiklubi

49 Ürituste kalender

„Loodusega koos” üritused

50-51 Õnnitlused

Juubilarid: jaanuar, veebruar

52-53 Toit

Piimas hautatud pörsakael

54-55 Lastekas

Kohtumine looduses, mets toidab, mäng

56 Metsamees soovitab: raamat

57 Ristsõna

58 Uued töötajad

Metsamees

Ajakiri Metsamees on RMK töötajatele ja partneritele mõeldud väljaanne, mille esmanumber ilmus 2000. a mais

Nr 1 (107)

Jaanuar-veebruar 2011

Ilmub 5 korda aastas

VÄLJAANDJA:

RMK

TOIMETUSE ADDRESS:

Metsamees
Viljandi mnt 18b
11216 Tallinn
Telefon 676 7033
metsamees@rmk.ee
www.rmkee/metsamees

PEATOIMETAJA:

Mari-Liis Kitter

TOIMETAJA:

Kristiina Hanga

KEELETOIMETAJA:

Tuuli Kaalep

DISAINITIIM:

DF
Identity Matters & Visual Affairs™

TRÜKK:

Aktaprint

TIRAAŽ:

3100

KAANEFOTOD:

Kaupo Kikkas

LEVI JA AADRESSIDE PROBLEEMID:

metsamees@rmk.ee

Ajakiri Metsamees on trükitud paberile CyclusOffset (valmistatud 100% korduvkasutusega kiust)

Metsamees

Metsa-aastal kohtume mõistagi metsas!

Aigar Kallas
RMK juhatuses esimees

ÜRO poolt välja kuulutatud rahvusvaheline metsa-aasta on suure hooga käima lükatud nii Eestis kui maailmas. Rahvusvaheline metsa-aasta 2011 annab ainulaadse võimaluse suurendada üldsuse teadlikkust väljakutsetest, millele maailma metsad vastu astuvad. Mida annab mets inimesele, mida inimene metsale? Kuidas targa tegutsemisega rahvuslikku rikkust veelgi enam vääristada?

Eelmine aasta oli RMK-le rekordiline, seda nii käibe kui kasumi poolest. Puiduturu ülikiire taastumine näitas, et metsandus saab ka rasketel aegadel olla majanduse arengumootoriks ja riigieelarve kosutajaks. See teadmine annab meile moraalse õiguse tähistamiseks rahvusvahelist metsa-aastat Eestis nii, et sellest saaksid osa võimalikult paljud.

Meil on tänuväärne võimalus rääkida tänavu kõikidele eestimaalastele veidi põhjalikumalt metsa kasvatamisest ehk meie igapäevatööst. Ega me sellepärast, et on metsa-aasta, metsi ju kuidagi teisiti ei majanda; lihtsalt ainuüksi sellest, et sa oma tööd hästi teed, alati ei piisa. Tuleb ka selgitada, miks just nii. Tuleb laiemalt lahti mõtestada, mida säästlik metsandus tänapäeval tähendab. Niisiis tahame laiendada arusaamist metsa eluringist ning anname inimestele võimaluse metsa kasvatamisel ka ise käed külge panna. Just läbi isikliku kogemuse kujuneb side metsaga ja arusaamad metsandusest kõige tulemuslikumalt. Teeme seda läbi kevadiste metsaistutuste, metsanduslike õpperadade võrgustiku loomise, erinevate konkursside ja koolilaste metsapäevade.

Avaliku arvamuse uuringud on näidanud, et kõige vähem mõistavad metsade majandamise vajalikkust suuremates linnades elavad inimesed. See on ka täiesti arusaadav, sest mets on nende jaoks kauge koht ning arvamused ja ettekujutused kujunevad põhiliselt virtuaalmaailmas osaledes. Aga ka nende inimesteni tahame tänavu jõuda ja teadvustada meie põhitegevust. Selleks võtame appi virtuaalsed vahendid ja paneme huvilised metsa kasvatama arvutiekraani vahendusel. Teavitustöös on meile abiks „Terevisiooni” võttegrupp ja Eesti suurim uudisteportaal Delfi.

Meie metsade lugu ennemuistsest ajast kaasaajani aitab tutvustada Eesti Kontserdi ja RMK koostöös sündinud kontserdisari „Meie metsa lugu”, mille käigus jõuab kvaliteetne muusika ja Eesti metsade ajalugu tutvustav programm ka sellistesse kohtadesse, kus tavapärast pole harjutud kontserte kuulama. Ja kõik see on tasuta.

Jälgi metsa-aasta sündmusi ning jooksvaid uudiseid kajastavat metsaelu päevikut RMK kodulehel! Oodatud on ka kaastööd, teemapüstitused ja kommentaarid kõigilt, kel metsateema südamel ja meelel.

Tegusat ja huvitavat metsa-aastat! ■

RMK uudised

RMK 2010. aasta kasum tõusis ligi kolm korda

RMK teenis auditeerimata andmete kohaselt 2010. aastal 26,3 miljonit eurot (410 mln krooni) kasumit, mis on aastatagusega võrreldes 2,8 korda rohkem. RMK käive kasvas 31 protsenti, tõustes 116,5 miljoni euroni (1,818 mld krooni).

RMK juhatuse esimehe Aigar Kallase sõnul moodustas käibest kolm neljandikku metsamaterjali müük. „Käibe ja kasumi oluline suurenemine võrreldes varasema aastaga tuleneb puiduturu nõudluse kiirest taastumisest. Metsandussektor ostutus üheks kiiremaks majanduskriisist väljujaks ning RMK-l õnnestus realiseerida oma kõigi aegade suurim aastane puidukogus – 2,83 miljonit kuupmeetrit,” ütles Kallas.

„Käesoleval aastal plaanime müüa samasuguse koguse puitu ning kuna toorme hinnad on kasvanud, siis on 2011. aasta eelarve käibeprognos tehtud

130 miljonile eurole (2 miljardit krooni),” lisas Kallas.

Metsamaterjalina turustas RMK 2010. aastal 2,57 miljonit kuupmeetrit puitu keskmise hinnaga 40,7 eurot kuupmeter ja hakkpuiduna 0,26 miljonit kuupmeetrit, keskmise hinnaga 35,1 eurot kuupmeeter. Puidumüügi maht suurenes aastaga 20%. Võrdlusena müüs RMK 2009. aastal metsamaterjali 2,29 miljonit kuupmeetrit keskmise hinnaga 32,8 eurot kuupmeetri eest. Hakkpuitu müüdi 2009. aastal veidi alla 70 000 kuupmeetri keskmise hinnaga 33,4 eurot. Metsamaterjalide hinnad kasvasid aastaga keskmiselt 24%, hakkpuidu hind 5%.

2010. aastal tootis RMK kokku 7,7 miljonit metsataime. Lisaks kasvatas 60 protsenti osas RMK valduses olev AS Eesti Metsataim 5,7 miljonit taime. Toodetud taimedest enamik kasutati riigimetsa raielankide uuendamiseks.

RMK tegi 2010. aastal riigi-

metsas metsauuendustöid – istutust, külvi ja looduslikule uuendusele kaasaaitamist kokku veidi enam kui 4600-l hektaril. Lisaks tehti metsanoorendikes valgusraiet 14 000 hektaril ning keskealises metsas hool-dusraiet 11 000 hektaril.

Uuendusraieid tehti kokku ligi 8300-l hektaril; augusti-tormi tagajärjel laastatud metsa koristati veidi enam kui 200 hektari ulatuses.

Eesti inimesed kasutasid RMK poolt hallatavatel puhke- ja kaitsealadel liikumise võimalusi aasta jooksul kokku 1 570 000 korda. RMK viis kaheksateistkümnnes looduskeskuses läbi kokku 1926 loodusteadlikkust ja -hoidlikkust edendavat programmi, mille osales pea 37 000 huvilist. Programme täiendas looduskaitse 100. juubelile pühendatud kampania „Loodusega koos”, mille erinevatel üritustel osales kokku üle 30 000 inimese. ■ (MM)

Talimängude edukaim meeskond oli RMK Kirde

Metsandustöötajate talimängudel näitas parimaid tulemusi RMK Kirde meeskond, kes tulid üldvõitjaks ka mullu. Auväärsele teisele kohale tuli RMK Kagu ja Erametsaliidu võistkond võttis tubli kolmanda koha.

Põlvamaal Mammastes toimunud traditsioonilisel metsandustöötajate talimängudel oli rekordiliselt 350 osalejat.

Võistelda sai kokku üheksal spordialal ning lisaks meelelahutuslikul kelguvõistlusel. Võistlusalad olid: suusatamine,

male, kabe, lauatenis, bridž, koroon, korvpall ja võrkpall. Omavahel võrdlesid oskusi metsandustöötajad, metsanduslike õppeasutuste õpilased ja üliõpilased ning erametsaomanikud koos peredega. Loe täpsemalt lk 42–45. ■ (MM)

RMK metsahaldusel uuenenud struktuur

Alates 1. jaanuarist on metsahaldusosakonna tegevus jaotatud kolmeks: metsakasvatuseosakond, metsaparandusosakond ja looduskaitseosakond.

„Tõuke struktuuri korrastamiseks andis juhatuse põhimõtteline otsus, et ka looduskaitsetööde korraldamisel rakendatakse RMK-s kasutatavat juhtimismudelit – metsahaldus kavandab ja kontrollib ning metsamajandus teostab,” selgitas RMK juhatuse liige Tiit Timberg. Metshalduse looduskaitseosakond koostab vajalike looduskaitsetööde

kava ning metsamajanduse looduskaitsetalituse korraldab vajalike tööde teostamise.

„Looduskaitseosakonna moodustamisega üheaegselt oli mõistlik jagada ka metsakasvatuse ja metsaparanduse teema. Metskondadega teeb igapäevast tihedat koostööd metsakasvatuseosakond, samas on ka metsaparanduse ja looduskaitse küsimuste lahendamisel hea koostööd metskondadega möödapääsmatu,” selgitas Tiit Timberg.

Selguse huvides toome välja kõigi kolme osakonna töötajad:

■ **Metsakasvatuseosakond:** metsakasvatuse peaspetsialist Toomas Väärt ja metsakasva-

tusspetsialist Silvi Vinkman.

■ **Metsaparandusosakond:** metsaparanduse peaspetsialist Toomas Kivisto, metsaparandusspetsialistid Madi Nõmm ja Jüri Koort.

■ **Looduskaitseosakond:** looduskaitse peaspetsialist Kristjan Tõnisson, pärandkultuurispetsialist Vaike Pommer, loodusliku mitmekesisuse spetsialist Renno Nellis ning uute tegijatena lisandusid 1. jaanuarist seirespetsialist

Riina Martverk ja kaitsekorraldusspetsialist **Kaupo Kohv**. Uute töötajate tutvustust loe lk 58. ■ (MM)

RMK toetab Ostrovski näidendi „Mets” lavastust Vene Teatris

RMK toetab Aleksander Ostrovski näidendi „Mets” lavastust Vene Teatris, mille esietendused toimusid 29. ja 30. jaanuaril. Vaatamata sellele, et Ostrovski kirjutas näidendi „Mets” ligi poolteist sajandit tagasi, on kõik teda erutanud teemad osutunud äärmiselt aktuaalseks ka meie päevil.

Lavakujunduse tegi kunstnik Vladimir Anšon, tuntud teatri- ja maalikunstnik ning ikoonimaalija. Lavakostüümide autor on moekunstnik Reet Aus, kes tegi kostüümid kasutatud rõivastest. „Metsa” tegelaste riietus õmmeldi ümber vana-dest lavakostüümidest, mis olid palju aastaid teatri ladudes hoiul olnud.

Koos Vene Teatri tuntud ja armastatud vanema põlvkonna näitlejatega, nagu Lidia Golovataja, Oleg Rogatšjov, Juri Žilin, Vladimir Antipp ja teised, on lavastuses tegevad ka noored näitlejad Aleksandr Sinjakovitš, Dmitri Kosjakov, Artjom Garejev, Tatjana Jegoruškina.

Etendus „Mets” on väga dünaamiline, ere ja terav. Kindlasti saab seda külastades hulgaliselt positiivseid elamuusi. Sünkroontõlget eesti keelde on võimalik kuulata kõrvaklappe rentides. ■ (MM)

Riigimetsade prügistatus väheneb

2010. aastal koristas RMK riigimetsast kokku 137 tonni prügi, mis on 40 protsenti vähem kui aasta varem. Metsade prügistamine on piirkonniti endiselt probleemne, samuti tuleb metsast jätkuvalt koristada ohtlikke jäätmeid.

RMK koristas mullu prügi 22 hektarilt, mis on võrreldav 21 jalgpalliväljaku suuruse alaga. Lisaks tavaprügile koristati kokku ka ligi 9 tonni ohtlikke jäätmeid, millest valdava osa moodustasid metsa alla veetud katuste lammutusest tekkivad eterniidijäätmed.

„Oli ka tõeliselt ohtlikke jäätmeid, näiteks Tartumaalt leiti sajakilone vaat toksilise kemikaaliga. Harjumaalt, Pakri poolsaarelt avastati 140 kg elavhõbedaga reostunud pinnast ja 1 kg elavhõbedajääke, mis likvideeriti erispetsialistide abiga,” selgitas Väärt. ■ (MM)

RMK Sagadi metsamuuseumis sai näha Eesti jahitrofeede paremikku

IX üleriiklikule trofeehindamisele toodud ligi 1200-st trofeest oli eksponeeritud 568 uhkeimat.

Sagadi metsakeskuse juhataja Krista Keeduse sõnul on suurkiskjad tänavu eriliselt uhked. „Seda, et Eesti ilvesepopulatsioon on võimas, võib veenduda tänavust võitjat vaadates – imekaunis täpiline nahk Järvamaa ilveselt on punktide

arvult maailma neljas,” lisas Krista Keedus. Ka maailmarekord kuulub Eesti ilvesenahale. Krista Keeduse sõnul on näitusel ka palju uhkeid hunditrofeesid.

Eesti jahimeeste kütitud uhkemate ulukite trofeesid hinnatakse ja eksponeeritakse üle aasta, viimased neli näitust on üleval olnud just Sagadis. ■ (MM)

Rubriik „Kuu teemad” avab RMK ja kogu metsandussektori aktuaalseid teemasid. Avaldame arvamusi ja kommentaare ning lahkame vastandlikke seisukohti olulise sündmuse üle. Tutvustame RMK kliente ja partnereid ning Eesti metsale olulisi persoone.

Veel selles seksioonis:

7–9	Metsa-aastal viib RMK inimesi metsa, pajatab lugusid ja korraldab üritusi	21–24	PARTNER Viiratsi Saeveski: moodne tehnoloogia, täpsus ja ökonoomsus
10–12	Lumemöll tõmbab metsatöödele paraja piduri	25–28	PERSOON Kalle Karoles: metsaga võib lõputult tegeleda, ta ei saa iial selgeks
13–16	KOMMENTAAR Kiire taastumine puiduturul	29–30	METSANDUSPEREKONNAD Kahekesi metsas – öde Viljandimaal, vend Hiiumaal
17–20	KITSASKOHT Looduskaitsetööd ja komistuskivid	31–32	RMK RMK eraldab teadustegevusele senisest rohkem raha

Metsa-aastal viib RMK inimesi metsa, pajatab lugusid ja korraldab üritusi

Tekst: Kristiina Hanga ja Mari-Liis Kitter
Fotod: Jüri Pere, Gert Kelu

Rahvusvahelisel metsa-aastal korraldab RMK sadakond metsa- ja kultuuriüritust, avaldab kirjutisi ning on külaliseks Eesti Televisiooni saates „Terevisioon”, andmaks avalikkusele senisest enam teada, kuidas töö riigimetsas igapäevaselt käib ning kuidas üldse Eesti metsanduse käekäik on kulgenud ja kulgeb. Metsa-aasta tunnuslausele „Kohtume metsas” kohaselt viib RMK inimesi ka realselt metsa – retkedele, puid istutama või muidu kultuurset ja mõnusalt aega veetma.

Metsandusega seonduvad müüdid vajavad kummutamist

„Ootame metsa-aastalt, et metsanduslikud müüdid saaksid selgemaks räägitud ja mõnigi neist kummutatud,” kõneleb RMK juhatuse liige Tiit Timberg sõnumist, mis riigimetsa majandajail on plaanis rahvani tuua. „Räägime metsast, selgitades, kui palju on meil metsavarusid, kuidas metsaga toimetame ja kuidas metsa juurde kasvab.”

Kes teisi päevahommikuti „Terevisiooni” vaatama sattunud, on juba mitmel korral saanud jälgida RMK töötajate osalusel valminud saate-lõike. Kõneks on olnud metsaraie, tulemas metsa uuendamise ja kasvamisega seonduv, erinevad metsaga seotud ametid jms. „Näiteks õige pea kavatseme „Terevisioonis” rääkida talvisest metsaseemne varumisest, seemnete hoidmisest ja seemlatest. RMK Kullenga metsa-aimla kompleks on niisuguse teema filmimiseks ja sellest rääkimiseks igati sobiv koht. Metsa-teema lõik „Terevisioonis” on kavas kogu aasta,” täpsustab Timberg.

Ise käed külge

Selleks, et linnastuv eestimaalane ka ise metsa-tööd „nuusutada” saaks, ootavad kevadel langid üle Eesti nobedaid istutajaid. „Me ei korralda istutamistalguid seetõttu, nagu ei jõuaks me ise oma jõududega neid töid ära teha – igal kevadel istutatakse riigimetsas niigi 10–11 miljonit puud; vaid selleks, et inimesed saaks ise metsa tulla, istutamisel kaasa lüüa ja tunda osalemisrõõmu. Riigimets ju meie kõigi mets,” selgitab Tiit Timberg.

Lisaks pildile on tänavu ka sõnalist selgitamist riigimetsa kohta senisest rohkem. Uue koostöö-partnerina lisandus aasta alguses Eesti suurim uudisteportaal Delfi, kus Forte rubriigis ka metsaelu uudiseid kajastatakse. Maakondlikes

ajalehtedes avaldatavates artiklites annavad kohalikud metsaülemad ülevaate maakonna riigi-metsade majandamisest: kui palju on raiutud, kui palju uuendati. See on jällegi üks moodus viia rahvani sõnum, et meie metsa ei raiuta ülearu ja metsa raie ning uuendamine on tasa-kaalus. Ka RMK kodulehel metsa-aasta jaoks loodud metsaelu päevikus kirjutavad RMK inimesed oma mõtetest ja tegemistest seoses metsa kasvatamise ja kasutamisega. Rubriik on aga avatud ka külaliskirjutajatele.

Ühendatud muusika ja ajalugu

Metsa-aasta kultuuriüritustele anti avastart 23. jaanuaril Estonia kontserdisaalis, kus kõla-sid tervituskõned ja muusika. Pildilise etteastega said kontserdikülastajad metsa arengust aja-loolise ülevaate. Samas võttes – ühendades muusika ja metsalood – jätkuvad tasuta üritused nimega „Eesti metsa lugu” aasta jooksul mitmel pool Eestimaa põnevates paikades.

„Korraldame üritused ebatavalistes kohtades, et tõmmata metsahuvilist rahvast muusikat kuulama ja muusikahuvilist rahvast metsa,” selgitab RMK loodushoiu osakonna juhataja Marge Rammo. Igal üritusel astub lisaks muusi-kutele üles jutuvestja, kes pajatab vastava ajastu metsast ja inimestest. Nii saab kuulata lugusid ja muusikat ennemuistsest ajast, mõisaajast, Eesti ajast, Nõukogude ajast ning tänapäevast. Seega saavad soovijad erinevatel üritustel osa-ledes ülevaate metsandusest, alates ammumustest aegadest kuni tänapäevani välja. „Soovime avar-dada inimeste silmaringi metsast, anda sellele sügavust,” täpsustab Rammo ürituste eesmärki.

Ootamatu kultuurielamuse osaliseks saavad aga tänavu osad Tallinna lennujaama läbivad reisijad, kui neile esineb metsa-aasta tervitus-sõnumiga metsameeste koor Forestalia.

Lisaks kontserdisarjale korraldab RMK suvel kaks suurt perepäeva, ühe Ida-Virumaal ja teise

KOHTUME METSAS!

AMBIENT-JAZZ: 23. jaanuari avaüritusel Estonia kontserdisaalis esines muuhulgas kooslus nimega UMA – Robert Jürjendal ja Aleksei Saks.

Keila-Joa pargis. RMK looduskeskustes algab sügisel spetsiaalselt kuuendatele klassidele suunatud programm. Välja on kuulutatud ka hulgaliselt konkursside igas vanuses loodushuvilistele, metsast saab nii kirjutada kui ka seda pildistada ja joonistada.

Metsa rollist inimese jaoks

RMK kõrval pöörab metsa-aastale rohkem tähelepanu ka Eesti Metsaselts, kes koondab metsandustöötajaid ja muidu metsandushuvidega inimesi, sh erametsaomanikke. Seltsi presidendi Heiki Hepneri sõnul on nende edastatava sõnumi ja tegevuste teravik suunatud inimese rollile ja tagale tegutsemisele metsas. Metsaselts tahab oma tegutsemisega teadvustada metsa ja kogu metsasektori olulisust riigi tuluallika ja tööandjana, puidu kui tähtsaima taastuva tooraine kasulikkust ning Eesti metsade mitmekesisust. Hepner lisab, et neid sõnumeid ei kanna metsaselts mitte üksnes metsa-aasta puhul, vaid tegelikult kogu aeg. „Üritame läbi erinevate ürituste Eesti rahvale metsa rolli selgitada,” märgib Hepner. Enamik

kavandatavatest ettevõtmisest on kujunenud traditsiooniks. Näiteks leiab 15. aprillil aset metsanduse visioonikonverents; 2.–8. maini toimub metsanädal, millega seoses toimub tänavuse aasta metsapealinnaks kuulutatud Haapsalus metsanduspäev, kus ühe osana päevast pannakse algus viikingilaeva ehitusele. Koostöös Looduse Omnibussiga kutsub metsaselts rahvast tutvust tegema metsamajanduslike töödega. Loodusfoto konkursil saab metsa-aasta puhul ekstra tähelepanu metsafoto.

„Soovime, et tavainimene mõistaks, et mets on tervik. Puud pole võimalik hoida lõpmatukseni püsti nagu ükskõik mis teist eluvormigi. Kui meie ei raiu metsa, laseme raisku oma vanaisade töö,” rõhutab Hepner. ■

Kohtume metsas!

Vaata lisaks:

www.rmke.ee/teemad/metsa-aasta
www.rmke.ee/loodusegakoos

Lumemöll tõmbab metsatöödele paraja piduri

Tekst: Kristiina Hanga ■ Fotod: Kaupo Kikkas

Lumine talv rõõmustab küll suusaspordlaste ja lumelaudurite südant, kuid metsameestele põhjust hõiskamiseks ei anna. Paks lumevaip takistab raietöid, metsa väljavedu ning võib rikkuda ka metsamasinaid. Oma osa lisab seegi asjaolu, et lumi sadas külmumata maale ning maapind on pehme.

„Ei jõua kuidagi lund kinni tallata, et siht külmuma hakkaks,” tõdeb RMK juhatuse liige ja praktiliste metsatööde korraldaja Tavo Uuetalu, lisades, et samas on ühtpidi hea, et vahepeal sulaks on läinud – sulalund on hõlpsam kinni talluda ja kui traktor ka veel sellest üle sõidab, tekib maapinnale tihke kord, kus masinad liikuda ja toimetada saavad, ilma et maapind kahjustuks.

Uuetalu sõnul ei saa käsisaagidega töötavad mehed praegu praktiliselt tööd teha, raietöö käib enamjaolt vaid masinatega. „Oleme töödega graafikust maas, tehnika tootlikkus on veerandi võrra kindlasti madalam,” nendib ta. Samamoodi takistas lumi metsatöid mullugi, kuid kevadeks jõuti raietega järjele, tõenäoliselt läheb nii ka seekord.

Tempo maas

„Lumi on paks ja pehme, traktorid jäävad lumme kinni. Kokkuveoteed on pikad ning masinad liiguvad aeglaselt,” kirjeldab RMK Kirde regiooni juht Avo Siilak, kuidas töö metsas kulgeb. „Me pole suutnud ka piisavalt kiiresti lund lükata, et mehed metsa saaks. Probleem on selles, et niisugust tehnikat, mis sellisele lumele peale hakkab, on lükkajatel väga vähe.”

RMK Viljandimaa partneri OÜ Prenton juhataja Ago Vingissaar ütleb, et sulalumi kipub masinate lintide ja rataste vahele ning võib masina jõutülekande osasid kahjustada. „Mul endal ei ole seda küll juhtunud, kuid teistel on,”

teab ta. Vingissaar kinnitab, et lumi on raietetpot kahandanud ning töödega graafikus püsimisel on raskusi. „Ei saa metsa, teed on vahel kinni

ning nende lahtilükkamine võtab oma aja. Lumi kipub sadama juba raiutud materjalile ning otsi teda siis sealt, kui kohe puidule järele ei jõua,” selgitab ta.

Kulutused lumetõrjele

Kuumaks kaubaks ja tõhusaks abiks jalgsi metsas liikuvatele metsameestele on tänava räätsad, mida RMK on oma töötajatele suures koguses muretsenud. Kuna nii mõnelgi pool on lumi ligi 80 sentimeetrit paks, võimaldavad räätsad töödejuhatajatel, metsnikel, käsisaameestel jt metsas enam-vähem normaalselt liikuda, ilma et nad sügavale lumme vajuks.

Nii nagu maanteedelgi, on tänava peavalu valmistanud metsateede lahtilükkamine: esiteks ei ole seda saanud alati teha nii kiiresti, kui metsa ülestöötajad oodanuks, teiseks läheb see töö RMK-le ka väga kulukaks. „Oleme jaanuaris kulutanud lumelükkamisele ca 145 000 eurot

ehk 2,3 miljonit krooni, võrdluseks siinkohal, et 2009. aastal kulus terve talve jooksul lumetõrjele 228 000 eurot ehk 3,6 miljonit krooni,” sõnab Uuetalu. Lahti on selle aasta jaanuaris lükatud üle 9500 kilomeetri teid.

Lumelükkamine takerdus

RMK metsaparandustalituse juhataja Margus Reimann nendib, et lisaks sellele, et lund sadas mitmetel päevadel korraga väga palju maha – kes meist siis ei mäletaks Monikat ja Scarletti –, venis tänava lumetööde korraldamiseks välja kuulutatud hankeprotsess ja ka lepingute sõlmimine langes kõige karmimasse lumesaju aega. „Varasematel talvedel oleme läbi ajanud ühehooajaliste lumetõrje lepingupartneritega, tänava aga otsustasime sõlmida pikaajalised lepingud ning selle muudatuse tulemusel veniski hankeprotsess ja lepingute sõlmimine jäi talve alguse kõige lumerohkemasse perioodi,” selgitab ►

LUMEROHKUS:
Lumi võib takistada
ka metsa väljavedu.

Foto: KALUPO KIKKAS

METSA: Et masinad metsa pääseks, on tänavu jaanuaris lahti lükatud 9500 kilomeetrit teid.

Reimann. „Samas oli tegemist ka aasta lõpetamisega, kus oli metsatöodes kiire aeg – mets vajas raiumist ja puit vedamist.”

Reimann märgib, et metsaparendustalitus pidi kuulma sel hetkel üsna palju etteheiteid lumetõrje korralduse aadressil. „Levis mõte, et kui täna ja kohe teed lahti ei saa, jääbki see selleks talveks lahti lükkamata ning seal enam midagi teha ei ole võimalik,” märgib Reimann. „See tõi kaasa doominoefekti, mille tulemusel hakkasid paljud omaalgatuslikult asja lahendama, mille tulemusel oli ühel lumetõrje tegijal lõpuks mitu tellijat ja korraldajat. Sellele segadusele sai punkt pandud, kui said üle korratud tellimise prioriteetid ja ka tellimise kord, mida nüüd veel täiendatakse kaardirakendusega.”

Loobusid või ei tahtnudki

Juhtus ka seda, et mõned lumetõrje hankel pakumise teinud potentsiaalsed lepingupartnerid võtsid oma pakumise tagasi. Põhjuseks asjaolu, et pärast esimesi proovilükkamisi sai neile selgeks, millised on RMK nõudmised ja kohati ei

läinud need pakkujate endi arvutustega kokku. Muus osas on lepingupartnerid Reimanni kinnitusel oma töödega enamasti toime tulnud.

„Nagu ikka on suure töömahu juures tekkinud mõningaid puudujääke, mis vajavad parandamist või ümbertegemist – pean seda normaalseks. Samuti nagu tellimine, on ühtselt reglementeeritud ka tagasiside andmine ja probleemidest teatamine. „See on vähendanud üldist rahulolematust, sest iga probleem tuleb tuua välja üksikjuhtumina,” täheldab Margus Reimann.

Vaatamata mitmele hankele, on Eestis piirkondi, kuhu RMK lumetõrje tegijaid ei leidnud, sest soovijaid lihtsalt ei olnudki. Näiteks ei leitud lumelükkajat Sonda piirkonda. Lahenduseks ehitasid Kirde regiooni metsakasvatavad oma lumelükkaja, millega sealkandis nüüd metsateid lumevabana hoitakse.

Reimann kinnitab, et praegu on olukord normaliseerunud ning kõigile on jõudnud pärale, et väljas on talv ning lumi on maas. „Oma töid planeerides tuleb sellega arvestada, et igale poole kohe ei saa,” palub ta metsa ülestõõtjailt mõistvat suhtumist. ■

KOMMENTAAR

Kiire taastumine puiduturul

Tekst: Ulvar Kaubi, RMK puiduturustusosakonna juhataja ■ Fotod: Kaupo Kikkas, Jüri Pere

2010. aastat ei saa lugeda halvaks ja ebaõnnestunuks. Oma tegevusaastate jooksul ei ole RMK varem nii suurt puidukogust müünud. Ka käibe ja ärikasumi numbrid olid suurimad. ►

Foto: KAUPPO KIKKAS

Foto: JURI PERE

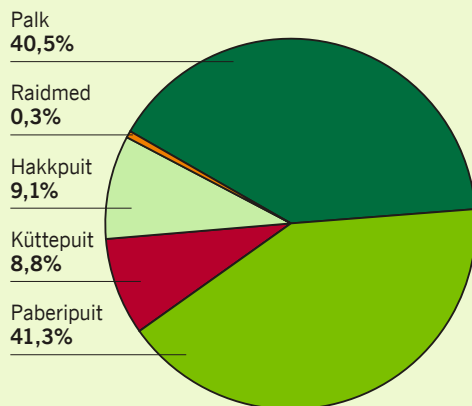
Kõikide metsakasutusest saadud kaubagruppide mahuks kujunes 2,83 miljonit kuupmeetrit, sellest metsamaterjal 2,57 miljonit kuupmeetrit, hakkpuit ja raidmed 0,26 miljonit kuupmeetrit. Aasta müügieesmärkide mahuline täitmine ületati. Esimese kuue kuu jooksul müüdi metsamaterjali 1,14 miljonit kuupmeetrit ning teise poolaasta jooksul 1,43 miljonit kuupmeetrit. Püsiv nõudlus kõigi kaubagruppide osas säilis kuni aasta lõpuni.

Puiduturul algas aeglane taastumine juba 2009. a neljandas kvartalis ja julgemad prognoosid näitasid kasvu jätkumist. Metsa- ja puidutööstuse eestkõnelejad manitsesid rahulikuks jääma ja soovitasid ettevõtetel vältida väga kiiret toormehindade tõstmist. Väärtusliku valmis- toodangu müügivõimalused paranesid visalt ning liigne hinnakonkurentsi tekitamine oleks viinud käibevahendite nappuseni. Näiliselt nii oligi ja tootmismahu kasv jätkus rahulikult. Paremini kapitaliseeritud ettevõtted soovisid kindlustada oma tootmise vajalikust mahus toormega ning olid turul ka hinnaliidriteks. Üldine nõudluse taastumine ning ostuhuvi kasvas möödunud aasta esimeses kvartalis kõigi sortimentide osas.

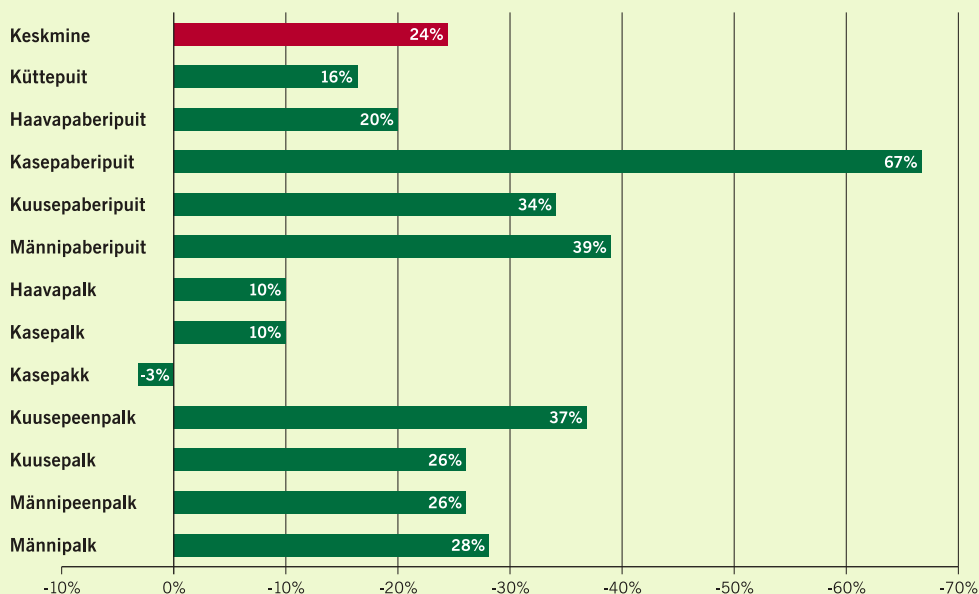
Nõudluse taastumine tõi kaasa metsamaterjali hindade tõusu, mis 2010. a kasvas keskmisena

24%. RMK eelarvestatud metsamaterjali müügi- hinnaks oli 600 kr/m³, olles ligi 17% kõrgem eelneva aasta keskmisest. Tegelikult saadi keskmiseks hinnaks 637 kr/m³. Hindade kasvu ei suudetud sellisel määral ennustada. Saetööstustega sõlmiti esimesel poolaastal peamiselt 1–3 kuu pikkuseid hinnakokkuleppeid, mis näitab konservatiivset hoiakut üldise majanduse taastumise suhtes. Nähtav tulevik piirdus kolme kuuga.

Müük kaubagruppide lõikes

Sortimentide hindade suhteline muutus 2010/2009

Samas hindade tõus puidutööstuses oli kiirem kui teistes majandussektorites.

Kõige stabiilsem oli 3-meetrise küttepuidu turg, kus hind tõusis võrreldes paberipuidu ja palgi hinnaga vähem. See oli mõnevõrra ootamatu, sest taastuvenergia tootmise maht kasvas ja suurenesid ka tarbitud kogused. Küttepuidu hinda kergitas kõige rohkem hoopis välisnõudluse lisandumine, millega kohalikul turul tegutsevad ettevõtted peavad paratamatult arvestama. Skandinaavia päritolu ettevõtjad tundsid aktiivselt huvi suuremahuliste ostutehingute tegemise vastu. Siiski küttepuidu müügiks korraldatud läbirääkimistega pakkumisel välisfirmadel erilist edu ei olnud.

RMK strateegiline eesmärk oli möödunud aastal müüa kestvuslepingute alusel 80% kõigi kaubagruppide kogumahust. Sealhulgas palgi ja paberipuidu osas 85% ning küttepuidu osas 50%. Müügilepingute täitmise analüüsist lähtuvalt seda eesmärki veidi ületati. Peamiseks põhjuseks pikaajaliste klientide suurem stabiilsus ja lojaalsus ning kestvuslepingute põhiideest lähtuv win-win eesmärk. Mõistame selle all aktiivset koostööd ja üksteisega arvestamist rasketel aegadel ning stabiilsust koguste ja hindade osas. See tähendab turumoonutuste ja suurte

üles-alla kõikumiste vältimist, kuid samas turuhinda arvestavate kokkulepete sõlmimist. Alates 2010. a jälgitakse eraldi palgi ja paberipuidu ning küttepuidu kestvuslepingute osakaalu müügis. Palgi ja paberipuidu osas on turu jõujooned välja kujunenud, kuid küttepuidu tarbimises toimub jätkuvalt uusi arenguid ning pole selgelt väljakujunenud struktuuri. Mahuliselt müüdi kestvuslepingute alusel palki ja paberipuitu 88% ning küttepuitu 52% kogu vastava kaubagrupi müüdud kogusest.

Peale struktuuri- ja juhtimispõhimõtete muudatusi võib möödunud aastat lugeda reas kolmandaks, kui RMK korraldab müüki põhimõttel „kaup kliendile kätte”. Lõplao müügi 95%-ne eesmärk sai küll täidetud, kuid tõhusama logistika tegemiseks on vaja jõuda 100%-le tasemele. Tänu infotehnoloogilistele lahendustele on logistika korraldamiseks vajalik info püsivalt ja pidevalt olemas. Omades kõigest ülevaadet, ei pea RMK esindaja puidukoormate saatmiseks vahelaost kliendile ise kaupa väljastamas käima. 5% juhtudel oli käsitööd rohkem ja seda pidi veel vanamoodi korraldama.

RMK poolt tarnitava puidu kvaliteedinõuete ühtlustamiseks töötati möödunud aastal puidumõõtmistalituse eestvedamisel välja palkide ►

standard ja virnmaterjalide standard. Mõlemad dokumendid on avalikult veebilehelt kättesaadavad ning sisaldavad infot, millist metsamaterjali müügiks pakume. Puidukoguste müümisel on vajalik selge teave pakutava kauba kvaliteedist, siis teab ostja oma pakkumist esitades, mida müüakse. Virnmaterjalide standard sisaldab ka praktilist juhist mahu määramiseks. Puidu mõõtmine ei ole võimatu tegevus, kuid tänu RMK puidukontrollmõõtjate nüüd juba rohkem kui kahe aasta pikkusele tööle teame, et Eestis on ümarpuidu virnatäiuse koefitsiendi ja selle alusel virna mahu määramine väga visalt paranenud. Meie eesmärk on töötada välja juhendmaterjalid, mida praktikas osatakse ja suudetakse kasutada. Regulaarne koormate kontrollimine ja kontrollmõõtmine toob välja hälbed ja aitab olukorra paranemisele kaasa.

Ilmselt kõige rohkem avalikku tähelepanu ja vastakaid arvamusi pälvis 2010. a Eestis taastuvenergeetika ja „rohelise“ elektri toetus. RMK sattus selle teema hammasrataste vahele tänu võimele pakkuda energiatootjatele madala-kvaliteedilisest puidust, raidmetest, tüvestest ja võsast valmistatud hakkpuitu. Illustriatiivselt on räägitud palkide ahju ajamisest, kuid metsavarumisel ei teki kahjuks ainult palke. RMK eesmärk on teenida metsakasutusest tulu ning iga varutud nott müüakse kvaliteedist lähtuvalt parima hinnaga. Palkide hinnad on jätkuvalt kaks korda

kõrgemad. Energiapuidu müümisel oli aga tegemist esimese tõsise kogemuste saamise aastaga. Kui 2009. a müüsimise veidi alla 70 000 m³ hakkpuitu, siis möödunud aastal üle 260 000 m³. Eesmärk oli algselt märksa suurem, kuid esimesel poolaastal ei õnnestunud külma ja lumerohke talve tõttu kokkulepitud mahus hakkpuitu müüa. Raidmeid hakkimata kujul realiseeriti üksnes piirkondades, kus hakkpuidu tarbijatega lepinguid sõlmitud ei olnud. Raidmeid, tüveseid ja võsa realiseeriti kokku 9155 m³.

Niinimetatud energiapuidu tootmine ja müük vajab ümarpuidu tootmisest ja müügist erinevat lähenemist ning hakkpuitu tarvivate ettevõtete vajaduste mõistmist. Üldfilosoofilises plaanis algab metsamaterjali tootmise ahel kännu peal, kuid hakkpuidu tootmisel algab ahel katlast. Meie tulud võivad väheneda, kui toodame kännu peal mittekvaliteetset metsamaterjali, sest alternatiivsed müügivõimalused on olemas. Me ei saa aga üldse tulu, kui saadame katlasse mittekvaliteetse hakkpuidu, sest seda siis enam paremaks ei muuda. Puiduturu kiire taastumine 2010. a ja nõudluse lisandumine tagas metsaomanikele paremad võimalused kui aasta varem. Turustajate ülesanne on paremate hulgast üles otsida parimad. ■

KITSASKOHT

Looduskaitseelised tööd ja komistuskivid

Tekst: Kristiina Hanga ■ Fotod: Jüri Pere, Aet Truu, erakogu

Kaks aastat kogemust, mida RMK praeguseks praktiliste looduskaitseeliste tööde korraldamisel omab, on ühelt poolt tinginud vajaduse organisatsioonisisese töö süsteemsemaks korraldamiseks, teisalt aga näidanud ära kitsaskohad, mille taha igapäevane töö takerduma kipub. Probleemiks on jätkuvalt riigi omandis (JRO) olevad, kuid siiski peremehetud looduskaitsealused maad, kus RMK-l pole õigust peale vältimatult vajalike metsamajanduslike tööde muid töid teha. ►

Foto: JÜRI PERE

Käesoleva aasta 1. jaanuarist planeerib looduskaitseliste tööde tegemist ning koostab projektide rahataotlusi RMK vastloodud looduskaitse osakond, looduskaitseliste tööde tegemine on looduskaitsetalituse ülesanne. Vastavalt töö iseloomule kaasatakse ka teisi üksusi. „Kui looduskaitsealal on vaja tammi ehitada, kraave sulgeda jms, korraldab töö seal RMK vastava kompetentsiga üksus,” selgitab RMK looduskaitseosakonna peaspetsialist Kristjan Tõnisson. „Näiteks, kui looduskaitsealal on vaja kopatöid teha, leiab selleks sobiva lepingupartneri RMK metsaparandustalitus.”

Looduskaitseosakonna üks esimesi töid ongi olnud prioriteetsete looduskaitseliste tööde nimekirja koostamine, ühtlasi kavandab osakond viie aasta tööplaani. „Et meil oleks olemas nii operatiivsete tööde plaan, mis on hästi detailne, kui ka pikema tööde kava, mis võimaldab töid planeerida,” märgib Tõnisson.

Tegemist vajavate tööde nimekirja koostab looduskaitseosakond lähtuvalt liigitegevuskavadest ja kaitsekorralduskavadest – seda juhul, kui Keskkonnaamet on need vastavale alale või liigile kehtestanud. Kokkuleppel Keskkonnaametiga pannakse paika tööd, mida kaitsekorralduskavas nimetatud ei ole ning aladel, kus kehtiv kaitsekorralduskava puudub.

Mitu omanikku, aga üks töö

Kui kaitseala või kaitsealune liik asub RMK maal, ei ole tööde korraldamisega probleemi, küll on probleeme tekkinud siis, kui kaitseala asub ühtlasi ka näiteks eramaal või jätkuvalt riigi omandis oleval reformimata riigimaal. Tõnisson märgib, et on tulnud ette olukordi, kus keskkonnaamet on neile püstitanud ülesande teha ära üks või teine looduskaitsealine töö mitte ainult RMK aladel, vaid ka era- või munitsipaalmaal või reformimata riigimaal. Näiteks asuvad mitmed pargid jätkuvalt riigi omandis oleval maal või lausa segamaal, RMK-l on aga õigus korraldada JRO maal üksnes metsa majandamist, mitte looduskaitsetöid. JRO maade kasutamist muul, näiteks põllumajanduslikul või looduskaitsealasel otstarbel korraldab maavanem, kes saab lepinguga anda maa ajutiseks kasutamiseks. „Need alad, kus on vaja looduskaitseliste töid teha, tuleks võimalikult kiiresti riigi omandisse vormistada ja määrata RMK nende

valdajaks,” pakub Tõnisson lahendusena välja. Samuti ootab RMK, et Keskkonnaamet seaks paika printsiibid, kuidas korraldatakse looduskaitseliste tööde tegemine piiriülestel aladel, kuna RMK üldjuhul väljaspool riigimaid looduskaitsetöid ei tee. Erandiks on kaitsealatahised, mida RMK paigaldab ka eramaal asuvatele kaitsealadele.

Tõnisson märgib, et RMK vajab väga Keskkonnaametilt täismahus kaardiinfot koos vastavate tegevuste kirjeldusega, mis ühilduks RMK kaartidega – nii on täpselt teada, millised tööd, millises piirkonnas on vaja teha; samuti on sel juhul ka kohe näha, kas kõik alad ikka asuvad RMK maal. Tõnissoni sõnul saaks sel juhul näiteks info reformimata riigimaa kohta suunata RMK kinnisvara korraldamise talitusele, et maa saaks Maa-ameti lubava otsuse saamisel riigi omandisse vormistatud.

„Tahame Keskkonnaametiga leppida kokku andmevahetusformaadis, et info, mis ametilt

KAITSE ALL: RMK teeb looduskaitselisi töid ka üksikute kaitse all olevate objektide juures. Nende hulka kuulub ka Otepää Sõjatamm.

Foto: JURI PERE

tuleb, oleks meie poolt kergesti üles võetav ja kui koostame Keskkonnaametile tehtud tööde kohta aruandluse, oleks see nende jaoks soovitud kujul,” lisab Kristjan Tõnisson.

Foto: AET TRUU

EESMÄRK: Leelo Kukk tõdeb, et Keskkonnaametil on vaja suur töö ära teha looduskaitseliste tööde suunaja rolli formaliseerimisel.

Kavadega läheb veel aega

Keskkonnaameti peadirektori asetäitja eluslooduse alal Leelo Kukk tõdeb, et ametil on vaja suur töö ära teha looduskaitseliste tööde suunaja rolli formaliseerimisel. „Kui varem oli nii praktilise töö korraldamine kui ka mõttetöö ühes asutuses, piisas majasisesest otsusest, et saada täpsustusi oma töö lähteülesande kirjutamiseks. Nüüd peavad aga teadmised ja soovitusel jõudma juba ennetavalt paberile ning seda piisava täpsusega, et praktilise töö korraldaja sealt endale tööplaani suudaks paika panna. Arvestades aga, kui palju kaitsealasid ning kaitsealuseid liike meil on, siis seda ühe ega kahe aastaga ei suuda,” selgitab ta. Ilma kavata liikide ning alade (elupaikade) kaitsetöid kavandades vaatab Keskkonnaamet nende ohustatuse astet, lisaks tuleb prioriteetseid töid paika pannes arvestada ka ootamatute situatsioonidega, näiteks tormimurdudega. „Praegu käib meil ▶

RMK looduskaitse osakonnaga arutelu, millised peaks olema lisaks ülalmainitud kinnitatud dokumentidele prioriteetsed tegevused, mida saaksime RMK-lt tellida,” täpsustab Kukk.

Hea koostöö aitab

Piiriülestest kaitsealadest kõneldes märgib ta, et lihtsat lahendust sellele, kes ja milliste vahendite eest ala tervikuna korras peab hoidma, ei ole. „Teades aga, et loodus maaomandit ei järgi, on vältimatu, et kaitseala valitseja ehk keskkonnaamet vastutab tööde planeerimise ja teostuse korraldamise tagamise eest kogu kaitstaval territooriumil,” kinnitab Leelo Kukk. „Erinevatele omanikele ja organisatsioonidele on ette nähtud erinevad toetusmehhanismid. Looduskaitstes on aga tähtis just terviklikkus. Olukorras aitab välja tuua vaid hea koostöö, mis meil on

järk-järgult paranenud. Samas tuleb väga täpselt jälgida asutuste põhimäärustes ning seadustes toodud põhimõtteid, kuid vastupidi ootustele, see meie elu alati kergemaks ei muuda.”

Kuke sõnul tuleb kindlasti intensiivselt tegeleda kõigi riigi omandis olevate maadega, olenemata sellest, kas tegemist on kaitsealuse maaga või mitte. „Oluline, et maal oleks pere-meis,” rõhutab ta. „Mina leian, et oluliste piiranguteta kaitsealade maade müük erakätesse on täiesti aktsepteeritav. Usun, et kui inimene on ostanud maa, teades sellega kaasnevaid piiranguid, väärtustab ta eelkõige seda keskkonda ning aktsepteerib kehtivaid piiranguid. Võttes arvesse Eesti looduskaitse eripära, mis väärtustab pool-looduslikke kooslusi, on meile kaitse-eesmärke mõistev ning arukalt tegutsev maaomanik väga oodatud partneriks.” ■

Looduskaitseliste tööde andmine RMK-le on küsitav

Jüri-Ott Salm, Eestimaa Looduse Fondi juhatuse esimees:

Paratamatult tekib küsimus, kuivõrd otstarbekas on olnud looduskaitseliste tööde üleandmine RMK-le, võrreldes olukorraga, kus nende tegemise eest pidi hea seisma Keskkonnaamet. Esimene vastuolu ilmneb juba erisustes maaomandi suhtes, kus tööde tegemisel on RMK-le antud voli looduskaitseliste tegevusi vaid riigimaadel ellu viia. Juhul, kui töid on vajalik läbi viia või nende tegemist korraldada jätkuvalt riigi omandis olevatel maadel, munitsipaalmaadel või eramaaal, siis kaitse terviklikkuse tagamine on funktsioonide maaomandipõhise jaotuse tulemusel pigem vaksa võrra keerulisem.

Teine küsitavus on seotud looduskaitseliste tööde korraldusega, eelkõige RMK poolt tööde tellimine teenusena – kuivõrd otstarbekas on RMK toimimine vahelülina, kui neid tegevusi saaks sisse osta ka Keskkonnaamet. Sest just Keskkonnaamet kaitseala valitsejana peab eelkõige hea seisma kaitsealuste liikide ja

koosluste kaitseks tehtavate tööde kvaliteedi eest, koostama kavade ja andma kooskõlastused.

Kolmanda asjaoluna nimetan ära rahastuse, kuna näib, et RMK on looduskaitseliste tööde finantseerimiseks planeerinud taotleda rahastust. Algselt põhjendati funktsioonide üleandmist RMK-le asjaoluga, et nende tööde tegemiseks eraldatakse vahendid RMK enda majandustegevuse tuludest. Vaid 2,5 miljoni krooni eraldamine 2011. aasta looduskaitseliste tegevusteks tekitab küsimuse, kas tööde maht on adekvaatselt kavandatud ja kuivõrd on RMK siiski valmis oma rahalist panust suurendama.

Tunnustama peab asjaolu, et RMK on riigimaadel asuvaid nn *Natura*-varialade metsi seni säästnud ja et ta loodetavasti teeb seda ka edaspidi – kuni valitsusasutuste veskid aeglaselt jahvatavad ja nende alade kaitsestaatuse osas otsusele jõuavad. ■

Foto: ERM/NOU

PARTNER

Viiratsi Saeveski: moodne tehnoloogia, täpsus ja ökonoomsus

Tekst: Kristiina Hanga ■ Fotod: Kaupo Kikkas

„Saame päris ritva,” täheleb RMK partneri AS-i Viiratsi Saeveski juhataja Tõnu Ehrpais ettevõtte spetsialiteeti kirjeldades. Vähima diameetriga palk, mida saeveski vastu võtab, on 8 sentimeetrit, suurim 26 ehk siis teisisõnu saab ettevõtte väikse ja keskmise diameetriga männi- ja kuusepalki. Aastas toodab Viiratsi saeveski 110 000 tihumeetrit saematerjali, olles tootmis- mahult Imavere ja Toftani järel kolmas. ►

JUHIB: AS-i Viiratsi Saeveski juhataja Tõnu Ehrpais on ühtlasi ka AS-i Aegviidu Puit juht.

SPETSIALITEET:
Viiratsi saeveski
saeb väikse ja kesk-
mise diameetriga
männi- ja kuusepalki.

Praegustele põhiomanikele – aktsiaseltsidele Lemeks ja Rait kuulub saeveski aastast 2002, mil mõlemad ettevõtted otsustasid Viiratsi saeveskisse investeerida. Aastal 2003 tabas saeveskit tulekahju, mis andis omanikele kiire tõuke tegudele asuda, teine valik oluks ettevõtte sulgeda. Saeveski renoveeriti pärast põlengut põhjalikult, tööstus sai täiesti uue tänapäevase sisseseade ning on seetõttu üks Eesti moodsamaid.

Kuna Viiratsi saeveski kuulub firmadele, kes omavad mitmeid metsavaramise ja puidutöötlemisega seotud ettevõtteid, on ka Viiratsi saeveski igapäevane töö olulisel määral nendega seotud.

„Ümber 40% saematerjalist läheb meie oma grupi töötajatele,” selgitab Tõnu Ehrpais. Ostjateks on AS Rait, kes toodab kaubamärgi Raitwood all turustatavaid hõõvelmaterjale, Rait Gruppi kuuluv puidust aiakujunduselemente tootev Parkwood Industries OÜ, Lemeksile kuuluvad puidust väikemaju ja liimpuitallasid

tootev AS Palmako ning sõrmjät- ja liimpuit-komponentide valmistaja AS Pinest.

40% Viiratsis toodetud saematerjalist müüakse teistele puidutöötlemisettevõtetele ning 20% ekspordiks. Näiteks Metsamehe Viiratsis viibimise päeval saagis veski egiptlastele 75×75 mm mõõdus ehitusprusse.

Enamjaolt on iga saetava toote puhul tema valmistamise hetkel juba teada, kuhu ta müüakse. Põhimõttel – teeme valmis ja vaatame, kellele müüa saame, Viiratsi ei toimetata. „Tootel on aadress juba olemas, standardmõõtused me enamasti ei valmista,” märgib Ehrpais. „Pakume erinevat toodete skaalat, mis vastab töötajate soovidele. See on meie erinevus Skandinaavia tüüpi tööstustest.”

Tööd jagub Viiratsi saeveskis 64 inimesele, töö käib kahes vahetuses, kuivatis aga ööpäev läbi. Ühes vahetuses sorteeritakse 360 tihumeetrit toodangut.

Printsiibiks täpsus ja ökonoomsus

Ehrpais märgib, et saematerjaliks saab 50% palgist, ülejääv hakkepuut (40%) eksporditakse Skandinaaviamaadesse ning saepuru (10%) Eesti pelletivalmistajatele. Raisku ei lasta ka puukoort, osa sellest kasutatakse saeveski bioküttekatalamajas puidukuivatile vajamineva soojusenergia tootmiseks, ülejääva koguse ostavad ära samuti biokütusel töötavad katlamajad.

35–40% palgist tarnib Viiratsile RMK, ülejäänud suures osas omanikfirma Lemeks metsa-

Foto: KAUPA KIKKAS

TELLIJALE: Enamjaolt on iga saetava toote puhul tema valmistamise hetkel juba teada, kuhu ta müüakse.

varumisega tegelevad ettevõtted ning teised metsatööstusfirmad ja erametsaomanikud.

Ehrpais tõdeb, et 70% ettevõtte kuludest moodustab kulu toorainele, seetõttu on täpsus, ökonoomsus ja õiged lahendused tootmises äärmiselt olulised, alustades sorteerimisest ja saagimisest, lõpetades kuivatamisega. „Meie toorainet paremaks teha ei saa, saame hoopis vigu juurde teha: saagida valesti või kuivatada valesti,” rõhutab saeveski juht, kuivõrd tähtis on puitu õigesti töödelda. Suurema osa olulistest

otsustest teevad masinad, inimesel on tänapäevases puidutööstuses tööprotsessi jälgija ja suunaja roll. Palgi sorteerimise juures tuleb operaatoril vaadata ka puidu omadusi, mida masin ei näe: ega palgil ole mädanikku, järsku kõverust, liit-kõverust või mõlu.

Viiratsi saeveski palkide sorteerimisliinil on 26 mõõdutaskut, mis on tooraine säästliku kasutamise esmaseks aluseks. Moodne tehnoloogia võimaldab igale palgile individuaalselt läheneda – saepalkide optimeerimissüsteem ▶

TEHNIKASAJAND: Inimesel on tänapäevases puidutööstuses tööprotsessi jälgija ja suunaja roll.

JÄLGIB: Operaator jälgib, kas tööprotsess kulgeb häireteta, samuti tuleb tal silm peal hoida nüanssidel, mida masin ei näe.

möödistab ja pöörab palgi antud saekava jaoks parimasse asendisse. Kogu tootmisprotsess on arvutis jälgitav: kui palju ja millist sortimenti on toodetud, kas kuskil tööloigus on tekkinud tõrkeid või seisakuid.

Tootmisprotsess salvestatakse, salvestisi säilitatakse mõne päeva jooksul. See võimaldab hiljem tuvastada näiteks tõrke põhjust tootmisprotsessis või palgi kvaliteedi hindamisel ostja ja müüja vahel tekkinud erimeelsusi. Viimati-märgitud, nendib Ehrpais, tuleb viimasel ajal üha harvemini ette.

Tuleb pingutada

Viiratsi saeveski omab alates 2009. aastast sertifikaati FSC toodete tootmiseks. Ehrpasi sõnul saab FSC Mixed Credit märgistusega toote lähtematerjaliks olla ainult „FSC Pure”, „FSC Controlled Wood” või oma kontrolliprogrammi abil kontrollitud okaspuu saepalk. „FSC Pure” saepalki suudab pakkuda ainult RMK. Tarbijale on FSC sertifikaadiga toode kinnituseks, et metsa, millest puit pärineb, on majandatud vastutustundlikult.

FSC-sertifitseeritud puitu „sunnib” kasutama turg, kuhu puidutöötledajad oma valmistoodangut müüvad. Näiteks Inglismaa, samuti Kesk-Euroopa riigid.

„Konkurentsivõime on ülioluline,” kinnitab Ehrpais. „Saematerjal on tänapäeval väga liikuv tegur ja kui sa pole konkurents, võetakse seda mujalt. Kui Eestist ei suudeta saematerjali pakkuda, ostetakse seda Lätist, Venemaalt, Soomest või Rootsist.”

Tähtis teema puidutöösturite jaoks on ajast aega olnud toorme hind. Tõnu Ehrpais tõdeb: selleks, et puitu üldse tööstusele müüdaks, peab sel olema müüja jaoks atraktiivne hind. Praegu on see 61 eurot tihumeetrist keskmise diameetriga palgi eest, jäme männipalk maksab ligi 70 eurot tihumeeter. Palgi hind on tänaseks uuesti saavutanud suhteliselt kõrge taseme, kuid jääb alla 2007. aasta hinnabuumi ajal lühiajaliselt saavutatud tasemele.

RMK roll puiduturul on viimase nelja-viie aasta jooksul olnud stabiliseeriv, tõdeb Ehrpais. „Tööstustele on see ülioluline, RMK on tarnes väga tõsine partner ja liigub väga õiges suunas. Meie jaoks on RMK tarne sortimendi ja ajaline täpsus paranenud.”

Edukas majandusaasta

Majanduslikult läheb saeveskil hästi – möödunud aasta oli Viiratsi Saeveskile aegade parim, rõõmustab ettevõtte juht, avaldamata siiski täpsemaid näitajaid. Majanduslangus tabas puidutööstust võrreldes teiste valdkondadega sootuks teisel ajal. Aastal 2007, kui kõik olid veel rõõmsad, keelustati puidu väljavedu Venemaalt Eestisse, mis tähendas puudust okaspuupalgist. 2008. aasta algul tõusid oluliselt – 15 euronit tihumeetri kohta puidutollid, mis tõmbas kriipsu peale impordile ning kuna Eestis raiuti metsa vähe, lõpetati mitme saeveski tegevus. „Meie masu algas 2008. aasta teisel poolel,” täpsustab Ehrpais. „2009. aasta I kvartalis kukkusid puiduturul hinnad 10 aasta madalaimale tasemele, 2009. aasta II kvartalist alates on seis olnud järjest parem.” ■

AS Viiratsi Saeveski

- Kuulub AS-de Lemeks ja Rait gruppi.
- Renoveeriti täielikult pärast 2003. aasta põlengut, misjärel kasutab saematerjali töötlemisel ühte moodsaimat tehnoloogiat.
- Saeb väikse ja keskmise läbimõõduga männi- ja kuusepalki.
- Aastane tootmismahd on 110 000 tihumeetrit saematerjali.
- 35–40% palgist tarnib saeveskile RMK.
- Viiratsi Saeveski tütarfirma on AS Aegviidu Puit, kes toodab aastas 40 000 tihumeetrit saematerjali.
- Nii Viiratsi kui ka Aegviidu Saeveskit juhib Tõnu Ehrpais.

PERSOON

Kalle Karoles: metsaga võib lõputult tegeleda, ta ei saa iial selgeks

Tekst: Kristiina Hanga ■ Fotod: Kaupo Kikkas, erakogu

„Mu elu on väga mitmepalge-
line, mul on elus täita olnud
mitu rolli: õpilane, õppejõud,
teadlane, projektijuht, ette-
võtte juht ja pereisa,” tõdeb
Keskkonnateabe Keskuse
peadirektor Kalle Karoles.
Mees, kelle CV koos haridus-
ja teenistuskäigu, teadus- ja
arendustegevuste kirjeldus-
tega on lehekülgi pikk, hõl-
mates enamjaolt siiski ühist
nimetajat: mets. Eraldi neid
rolle kirjeldada on võimatu:
on nad ju elu jooksul nii tihe-
dalt läbi põimunud, et ühest
kõneldes tuleb paratamatult
rääkida kohe ka teisest. „Olen
tegelikult lihtne mees,” ütleb
Kalle, „poiss, kes käis Tartu
lähistel metsas binokliga linde,
loomi ja puid vaatamas.” ▶

Foto: KAUPKO KIKKAS

TEAB: Keskkonnateabe Keskuse peadirektor Kalle Karoles tõdeb, et mida rohkem metsast
kui ökosüsteemist teada, seda põnevam on metsas käia ja mõtiskleda.

„Oli huvi metsast aru saada – mis ta on ja kuidas toimib,” meenutab Kalle oma poisipõlve, mil ta end üha metsa minema asutas. „Mida rohkem metsast kui ökosüsteemist teada, seda põnevam on metsas käia ja mõtiskleda. Mets pakub üht-aegu pinget ja puhkust. Metsaga võib lõputult tegeleda, ta ei saa iial selgeks,” tõdeb Kalle Karoles, kes tunneb metsa selle sõna kõige mitmekülgsemas tähenduses: ülikooli diplomitöö kirjutas ta salumetsa linnustiku ökoloogiast ja seostest puistute struktuuri ning koosseisuga ning doktoritöö männitaimede haigustest Eesti metsataimlates. Ta on töötanud aastaid Eesti peametsapataloogina, tegelenud metsakaitse ja metsade uuendamise, säästva metsamajandamise ja metsapoliitikaga ning metsa kui globaalse ökosüsteemi osaga.

Teab, milline on Eesti mets

„Nüüd tunnen, et tahaks metsas vanu radu läbi käia ja vaadata, mis seal aegade jooksul on muutunud. Püüan leida tasakaalu endas, et jõuda tagasi selle juurde, miks ma metsandust õppima läksin – huvist looduse ja metsa vastu,” mõtiskleb ta. Veel läheb selle soovi täitumiseni aga aega – järgmisel päeval pärast meie kohtumist ootab Kalle Karolest eest sõit New Yorki ÜRO metsandusfoorumile. Töö on võimaldanud mehel palju mööda maailma ringi sõita, kas siis eksperdi või teadlasena metsandusfoorumitele ja -kongressidele või end täiendama. Kogetu võimaldab tal veendunult kinnitada: Eesti metsad on rahvusvahelise taustaga võrreldes heas seisus ning meie metsamajandus ja metsade kohtlemine on heal tasemel.

„RMK on Eesti metsanduse lipulaev – riigi metsade majandamine on hästi korraldatud, põhineb teaduslikel alustel ja on süsteemne,” kinnitab ta. „Stimuleerida on vaja aga erametsaomanike ühistegevust ja oma metsade intensiivsemat majandamist.”

Valminud on Eesti metsanduse ülevaade DVD-l, mida levitatakse ka ÜRO metsandusfoorumil ning mis on Kalle sõnul üsna sarnane viimase ülevaatega – oleme saavutanud stabiilsuse. Milgil määral on siiski kasvamas ka raiemaht.

Südamelähedased on metsakaitse ja -kasvatus

Oluline töö Kalle Karolese mitmekülgses tegevuste nimistuses on osalus Eesti metsaseiresüsteemi

rajamisel. Süsteem rakendus algselt 1988. aastal ning on edasiarendamisel. Eesti seiresüsteem on osa Euroopa süsteemist. Nüüd on Euroopa tasandil käivitunud statistilise metsade inventeerimise ja metsaseire ühendamise protsess, et tekiks ühistel alustel toimiv seiresüsteem.

Kuigi ka metsaseiresüsteem katab riigimetsi, seob Kalle Karolest otseselt RMK-ga projekt, millega uuritakse metsade rekreatiivset koormustaluvust. „Igal aastal valime piirkonna, kus metsapuhkuseks kasutatavatel aladel saab

Kalle Karoles

- Sündinud 1. juunil 1953. aastal Tartus.
- Lõpetanud Tartu 1. Keskkooli (praegune Treffneri gümnaasium) ja Eesti Põllumajandus-ülikooli metsamajanduse erialal.
- Doktoritöö kaitses 1987. aastal Peterburgi Metsatehnilises Akadeemias.
- Töötab Keskkonnaministeeriumi Keskkonnateabe Keskuse peadirektorina.
- Juhtinud Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskust, Eesti Metsanduse ja Looduskaitse Teadusliku Uurimise Instituuti ja Eesti Metsakaitseteenistust.
- Õppejõud Eesti Maaülikoolis.
- Tema sulest on ilmunud üle 100 publikatsiooni.
- Teadus- ja arendustegevuse peamised uurimisvaldkonnad on metsade seisund, metsakaitse ja metsade uuendamine, säästev metsade majandamine ja metsapoliitika.
- Autasustatud Valgetähe IV klassi teenetemärgiga.
- Peres poeg ja kaks tütar.

põhjalikult uuritud, kuidas inimesed on sealsele loodusele mõju avaldanud. Vastavalt tulemusele anname nõu, kuidas puhkealadel toimetada, nii et ei murtaks puid, tallataks taimi ja puujuuri, ei tekiks erosiooni ja muid keskkonnamõjusid ega loobitaks prahti,” selgitab ta uurimuse sisu. „Seal, kus kahjustused on läinud üle lubatud piiri, teeme majandajale ettepaneku kaitseabinõude rakendamiseks: laudteede ja piirete ehitamiseks või külastajate suunamiseks kahjustunud alalt kõrvale.”

Kalle märgib, et metsakaitse ja metsakasvatusega seotud küsimused on talle väga südamelähedased. „Mulle meeldib uurida majandusmetsi ja erinevate metsamajanduslike võtete mõju metsale, erinevaid raiesüsteeme ja uuendamise võtteid, sealhulgas just looduslähedaste metsandusvõtete ärakasutamise võimalusi. Olen osalenud ka vastavate katsealade loomisel Kagu-Eestisse, Looide-Eestisse ja saartele.”

Samuti on ta kuulunud kehtiva metsapoliitika ning metsanduse arengukava väljatöötajate ▶

KESKKONNAINFO:
Keskkonnateabe Keskus, mida Kalle juhib, kogub ja avalikustab mitmekülgseid keskkonnavalaseid andmeid.

Foto: ERAKOJU

REISIL: Kalle Karoles ühes oma lemmikpaigas – Norra mägedes.

hulka. „Minu kui üksikisiku roll nende tegemiste juures ei ole olnud suur,” rõhutab ta. „Mul on olnud võimalus kaasa rääkida ja pakkuda oma teadmisi tervelt paari viimase aastakümne jooksul. See on olnud väga suur ja vastutusrikas võimalus.”

Praegu on Kalle Keskkonnateabe Keskuse projekti metsanduse kliimaprogramm juhiks, mille käigus uuritakse metsade mõju võimalike kliimamuutustele ning kliimamuutuste võimalikku mõju metsale, sealhulgas metsade süsinikuringele ning kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni vähenemisele atmosfääris. Projekti tehakse koos mitmete koostööpartneritega, sealhulgas Eesti Maaülikooliga.

Kaks aastakümnet juhikogemust

Viimased 20 aastat on Kalle Karoles juhtinud erinevaid asutusi: Eesti Metsakaitseteenistust, Eesti Metsanduse ja Looduskaitse Teadusliku Uurimise Instituuti; Metsakaitse- ja Metsauenduskeskust ning haldusala reorganiseerimise tulemusena alates möödunud aasta aprillist moodustatud Keskkonnateabe Keskust. „Töö põhipunktiks nendes asutustes isiklikku panust andes on alati olnud metsade kaitse ja metsade säästev majandamine,” täheldab ta, „kuid praegu on keskuse töö raskuspunktiks keskkonnaalaste infosüsteemide arendamine ning rahvusvaheline koostöö keskkonnakaitse alal tervikuna.”

Kalle sõnul on tal alati olnud head tublid kolleegid, kellele tugineda. „Asutuse juht saab alati teiste inimeste saavutustest osa,” rõõmustab ta.

Kõige keerulisemaks perioodiks oma juhitöös peab ta aega 1990-ndate keskel, mil valitses suur rahapuudus, metsainstituut reorganiseeriti ning osa tegevusest läks üle Maaülikoolile ning osa Metsakaitse- ja metsauenduskeskusele. Tookordse instituudi eelarve vastas kolme-nelja Soome kolleegi aastaeelarvele ja instituudiga jätkata polnud samal kujul võimalik. Raske oli ka, sest osa töötajast tuli koondada. „See on psühholoogiliselt väga raske, et pead osadele koostööst ära ütlema. Aga igas kokkutõmbamises on teatav areng – vaatad prioriteedid üle,” tõdeb ta.

Ehkki Eesti Põllumajandusakadeemia lõpetas Kalle enam kui kolmkümmend aastat tagasi, on tal läbi selle aja peaaegu igal aastal olnud põhjust ülikooli treppidest üles sammuda – pidama Eesti Maaülikooli tudengitele loenguid metsakaitsest, globaalökoloogiast, metsapoliitikast ja säästvast arengust. „Väga viljastav on noortega töötada, näha nende säravaid silmi. Viimastel aastatel võtavad tudengid nii tööd kui ka õppetööd väga tõsiselt, vähemalt selles osas, mis mina näen,” märgib Kalle Karoles.

Süda ihkab metsa sisse

Kahjutundega tuleb mehel nentida, et viimase aasta-pooleteise jooksul ei ole ta tihti peale jõudnud lubada endale nädalas ühte metsas käimise päeva, vastupidiselt varasematele aastatele, mil ta väiksemates asutustes töötades vähemalt ühe päeva nädalas metsale pühendas.

Kalle Karoles meenutab sooja tundeiga peametsapatoogi kogemust kaheksakümnendate aastate teises pooles, perioodi, kus ta Eesti metsi põhjalikult tundma õppis ning edasise tarvis toeka teadmistevundamendi ehitas.

Valdavale osale RMK praegustest matkaradadest ja puhkealadest on Kalle metsade koormustaluvuse hindajana samuti oma jalajälje jätnud. Kui aga aeg ja ilmaolud vähegi lubavad, võtab mees suusad ja teeb metsas sportliku tiiru. Suvel võib teda leida paadiga Peipsil või Suur-Emajõel loodust jälgimas ja kala püüdnud. Südamelähedane paik on Ihaste suvekodu, kus kasvab ka endaistutatud metsatukk.

Üks väga oluline roll on siinse pika valdavalt tõise jutu sees veel nimetamata jäänud – Kallel on abikaasa Malle, kes samuti kogu aeg metsanduses töötanud. Poeg Kaupo töötab finantsektoris, tütre Kaidi ja Kerli on aga mõlemad ametis RMK loodushoiuosakonnas. ■

METSANDUSPEREKONNAD

Kahekesi metsas – õde Viljandimaal, vend Hiiumaal

Tekst: Kristiina Hanga ■ Fotod: erakogu

„Ega sellest pisikutega nakatumisest tavaliselt inimene enne aru ei saa kui „haigus” käes,” muheleb Ruth ,

kuuldes Metsamehe dünastia-
loo osalistele juba tuttavat
küsimust: kuskohast metsan-
duspisik pärineb.

TÖÖHOOS: Viljandi metskonna spetsialist Ruth Rajaveer koos kolleegi, metsnik Andrus Rinaldiga.

Õde-venda Ruth ja Märt kasvasid Hiiumaal peres, mis on sarnane paljudele Eestimaa „metsaperele” – nii ema Aime kui ka isa Viljar töötasid metsanduses ning vanemate eeskujul valisid lapsedki omale tulevase eriala. Nüüd on Ruth ametis Viljandimaa metskonnas spetsialistina, Märt aga kodus saarel Hiiumaal praakerina.

„Metsameeste peredes on tavaline asi, et lapsed on vahel metsaskäikudel kaasas – ju siis kujuneb laste jaoks ka mets tavapäraseks keskkonnaks,” tõdeb Ruth, et EPA-sse metsandust õppima minna oli tuttav ja turvaline valik. Midagi muud peale metsanduse ta tõsiselt ei kaalunudki, ehkki nii mõnigi keskkooliaegne õpetaja soovitas tal õpetajaks õppida, sest ta oskavat keerulisi asju lihtsal moel seletada.

Kõhklusi tulevase elukutse suhtes ei tundnud ka õest ►

üksteist aastat noorem Märt ning nii suundus ta pärast keskkooli Luuale.

Metsatööl eri ametites

Mõlemad on aastate jooksul töötanud RMK-s erinevatel ametikohtadel. Ruth on eelnevalt täitnud nii abimetsaülema kui metsaülema kohuseid. Praegusel ametikohal tuleb tal tegeleda kogu Viljandimaa metskonna haldusalaga, alates igapäevasest paberlikust asjaajamisest, olles metsaülemale toeks ja abiks ning lõpetades erialaste teemadega, nagu töö metsateistega, tööde planeerimine ja aruandluse koordineerimine. Ruth tõdeb, et varasem töö võimaldas tal rohkem kontorist metsa jõuda, nüüdne amet aga nõuab senisest enam aega paberitöök.

Märt asus pärast kooli lõpetamist esmalt tööle metsaametisse jahinduse spetsialistina, seejärel töötas regiooni spetsialistina, kus tegeles Hiiu- ja Saaremaa metsamaterjali müügi ja hangete korraldamisega. Reformijärgselt sai temast praaker. „Organiseerin raietöid: koostan raielaani, mis hõlmab muuhulgas raietehnoloogia ja laoplatside asukoha valikut, hangin raietöödeks vajalikud kooskõlastused. Seejärel saan metsaülestöötajale langi tööks üle anda,” selgitab Märt ja rõõmustab ehtmetsamehelikult, et nüüdne töö praakerina on huvitav, võrreldes eelmise ametiga on metsasviibimist päris palju – kuhu mujale kui metsa ju hing ihaebki: „See on hea, et saab olla palju värskes õhus.”

Hüva nõu emalt-isalt

Emä ja isa tööalased nõuanded on õele-vennale ikka marjaks ära kulunud ning vanemad tunnevad pidevalt huvi, mis metsanduses toimumas. Et Märt liigub samades metsades, kus omal ajal emä ja isagi, on äratundmist küllaga. Nii kuuleb ta ikka isa suust, et oh, seda lanki raiuti sel aastal või et seda teed tehti siis, kui sa polnud veel sündinudki.

METSAS: Hiiumaa metskonna praaker Märt Rajaveer rõõmustab, et nüüdne amet võimaldab tal palju metsas viibida.

Ruth märgib, et eriti hindamatuks osutusid isa nõuanded talle Õisu metskonna metsaülemana töötamise ajal ja seda mitte niivõrd metsanduslikust seisukohast, vaid inimsuhete valdkonda puudutavate teemade osas. Isa Viljar Rajaveeril kui kauaaegsel peametsaülemal ja viimasel Hiiumaa Metsamajandi direktoril jagus selles valdkonnas piisavalt kogemusi.

„Juhtival kohal töötades muutub erialane detailidesse

minek vähemtähtsaks, olulisem on keskenduda sellele, kuidas organisatsioon ühise eesmärgi nimel meeskonnana tööle panna,” tõdeb Ruth.

Ehkki õde ja vend elavad teine teises Eestimaa otsas, peavad nad omavahel ikka sidet. „Ja tahad või ei taha, ikka läheb jutt metsateemadele – kuidas ühte või teist asja töö juures paremini teha,” muheleb Märt.

„Enamasti tuleb jutuks ikka elu RMK-s pärast 2008. aasta reformi,” täpsustab Ruth.

„Töötame ju erinevates valdkondades ja arutame ikka, kus omavahelised kokkupuutepunktid on ja võiksid olla, et töö RMK-s võimalikult sujuvalt toimiks.”

Rahvakultuur ja õhupüss

Kes õhtusel ajal Ruthi kodust otsima läheb, sel on targem sammud seada Karksi valla kultuurikeskuse poole, kus Ruth rahvatantsu või koorilaulu harjutab. Kui teda seal näha pole, tasub kiigata Karksi-Nuia muusikakooli – ehk on käimas segaansambli harjutus, sest sealgi lööb krap-sakas naine kaasa. Enne esinemisi haaravad proovid lausa tüki igast argipäevaõhtust.

Märdi hobile saab vihje, kui proovida tema nime guugeldada: siis leiab vastuseks viiteid Hiiu Lehe uudistele, mis kõnelevad õhupüssist laskmise võistlustest ja näiteks sellest, et Märt on võitnud sel alal Hiiumaa karikavõistlused. Ja kui on jahihooaeg ning metsaminekuks mahti, võtab Märt püssi selga ja teeb metsas tiiru. ■

RMK

RMK eraldab teadustegevusele senisest rohkem raha

Tekst: Kristiina Hanga ■ Fotod: Jüri Pere

Käesolevast aastast toetab RMK rakendusuuringuid 191 735 euro ehk kolme miljoni krooniga aastas varasema 63 912 euro ehk ühe miljoni krooni asemel. Niisuguses summas rahastamisotsus kestab aastani 2014 k.a.

Teadusnõukogu liikme RMK looduskaitseosakonna peaspetsialisti Kristjan Tõnissoni sõnul on mõnevõrra uuendatud ka prioriteetsete uurimisteemade nimekirja – rõhk on senisest enam RMK tegevust puudutavatel teemadel.

TEADUSTEGEVUS: Kristjan Tõnissoni sõnul on uurimisteemade rõhk senisest enam RMK tegevust puudutavatel teemadel.

Osa teemadest kattub ka varasemate prioriteetidega – need, millele pole rakendusuuringu tegijat seni leida õnnestunud.

Lähiajal selgub ka prioriteetsete teemade täpne nimekiri, märtsi lõpuks ootab RMK teadusasutustelt rahastamisaotlusi uuringute läbiviimiseks. Tõnissoni andmetel on uuringute abil soov töötada välja näiteks Eesti tingimustesse sobivad kasvava metsa ja metsamaterjali mahu hindamise valemid, samuti metsade takseernäitajate hindamiseks sobivad kaugseire rakendused.

Samuti huvitab RMK-d majanduslikult oluliste lehtpuupuistute kasvukäik, produktsiooni võime ja majandamine ning et töötataks välja metsakasvatustlike tegevuste (sh metsauuenduse, hooldusraiate ja metsaparanduse) efektiivsuse hindamise meetodika.

Ühena prioriteetidest on nimetatud ka metsise kaitse tulemuslikkuse hindamist ning alternatiivsete kaitsemeetmete leidmist, mille tulemusena paraneksid metsise elutingimused nii kaitsealustes püsielupaikades kui ka väljaspool. ►

METSAHINDAMINE: Uuringute abil on soov töötada välja näiteks metsade takseernäitajate hindamiseks sobivad kaugseire rakendused. Kui see tööle hakkab, on taksaatoril vaja metsa minna vaid keerulistes olukordades, kus kaugseire metsa olukorra kohta vastust ei anna. Fotol hindab metsa metsakorraldaja Toomas Otsa.

Prioriteetsed uurimisteemad lähtuvad paljuski RMK igapäevasest tegevusest ning vajadusest praegu kasutusel olevaid meetodeid täiustada ning saada teada oma tegevuste (või vastupidi, kaitsealal tegematajätmist) mõju.

Hetkel on töös kolm rakendusuuringut, mis said rahastamisotsuse 2008. aastal ja mis kõik kestavad 36 kuud. Tartu Ülikooli töörühm Piret Lõhmuse eestvedamisel keskendub seoses raidmete kasutamise mahu hüppelise suurenemisega potentsiaalselt ohtu sattuva metaelustiku kindlakstegemisele. Eesti Maaülikooli uurimisrühm Raul Rosenvaldi juhtimisel hindab metsakui- venduse mõju tundlikumate elustikurühmade liigirikkusele ja koosseisule.

Andres Kiviste ja Eesti Maaülikooli uuringu- rühma töö eesmärgiks on luua puu kasvu ja väljalangevuse võrranditele tuginev puistu kasvumudel, mis võimaldaks metsamajandajal senisest täpsemini prognoosida puistu takseer- tunnuste muutumist.

Kuna uuringud alles kestavad, ei ole praegu võimalik öelda, millised on nende uuringute lõppjärelused ja kuidas need mõjutavad RMK tegevust, kuid uuringute vahearuanded on Tõnissoni ütlust mööda olnud paljulubavad. ■

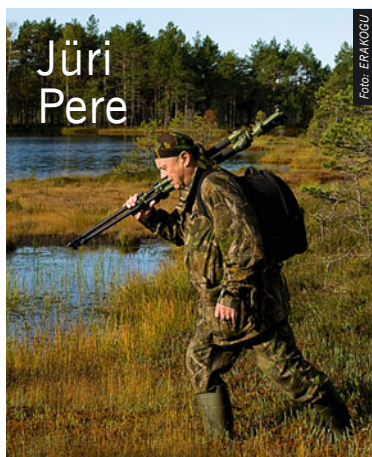
Teadusnõukogusse kuuluvad:

- Tartu Ülikooli looduskaitsebioloogia töögrupi juht Asko Lõhmus
- Tartu Ülikooli ökofüsioloogia õppetooli juhataja professor Krista Lõhmus
- Eesti Maaülikooli maastikukorralduse ja loodus- hoiu osakonna juhataja professor Kalev Sepp
- Tartu Ülikooli inimgeograafia ja regionaalplaneeri- mise õppetooli juhataja professor Rein Ahas
- Eesti Maaülikooli metsandus- ja maaehitus- instituudi metsabioloogia osakonna juhataja Kalev Jõgiste
- teadusnõukogusse kuulub ka RMK keskkonna- korralduse peaspetsialist Kristjan Tõnisson

Kodumaine loodusfotograafia
on meil maailmatasemel,
seetõttu oleme võtnud
vaevaks iga kord tutvustada
ühte fotograafi, kes
Eestimaal ilu jäädvustab.

Minu kohtumised looduses

Tekst ja fotod: Jüri Pere

Olen sündinud 1939. aastal Kohtla-Nõmmel metsamehe peres, olen ka ise metsandust õppinud ning 10 aastat metsakorralduses töötanud. Fotograafiaga hakkasin tõsisemalt tegelema 1972. aastal, kui mu isa, Paul Pere haigestus ja ma läksin tema asemel fotograafina tööle metsamajanduse ja looduskaitse ministeeriumi

majandusuuringute laborisse; hiljem Riigimetsa Majandamise Keskusesse, kus töötasin 2009. aastani.

Minu töös on tulnud palju kokku puutuda loodusega – sealt ongi pärit armastus loodusfotograafia vastu. Noorpõlves käisin päris tihti jahil. See on üsna hasartne harrastus, aga kui hakkasin loomi pildistama, kadus püssimehe jahikirg ja asendus veretu jahi kirega.

Ajal, mil mina fotograafina alustasin, tehti juba slaide ja värvusfotosid, kuid nende kvaliteet polnud muidugi praegusega võrreldav. Tolle aja mõistes korraliku värvusfotoga pidi palju vaeva nägema, ja kui see lõpuks trükkis ilmus, tegi tulemus

meele tihti kurvaks.

Foto (slaid) metsisest ongi minu fotograafitee algaastail tehtud. Nüüd on „rumalaid” metsiseid rohkem liikvel, tollal oli neid veel vähe. See metsis laulis nagu staar, kui tahtis, ja kui enam laulda ei soovinud, tükkis mulle kallale. ▶

Minu kohtumised looduses

Pärast Eesti taasisesiseisvumist tekkis võimalus saada kvaliteetset fotomaterjali, fotolaborid arenesid kiiresti, nii et endal ei olnud enam vaja pilte ja slaide ilmutada. See oli suur pluss, nüüd jäi palju rohkem aega pildistamiseks ja sellele ma ka pühendusin.

Tekkis võimalus soetada tuntud firmade fototehnikat. Pildistades oli hoopis teine tunne: tehnika töötas korralikult ning kohe nägi ka tulemust. Eks fototehnikaga on tänapäeva kiiret arengut silmas pidades ikka nii, et täna oled uue aparraadi õnnelik omanik, homme tahaks jälle uut.

Ülejäanud siinsed pildid ongi digikaameraga pildistatud ja ehkki tehnika on suurepärane, mängib hea pildi saamisel lisaks kvaliteetsele kaamerale rolli ka õige ajastatus, sageli ka juhus.

Metskitsega – noore sokuga – sattusimegi ootamatult kokku. Jõudsin temast vaid üheainsa pildi teha ning juba ta jooksis minema.

Foto: JURI PERE

Põdra aga sain pildile poosis, mida tilhti ei taba. Ta ilmselt haistab midagi, aga mitte mind. Mind ta märkas hiljem.

Kiil aga äratas mu huvi, sest ta oli äsja nukust koorunud. Siin pildil kuivatab ta veel oma tiibu.

Kolme putukaga lilleõie foto on samuti näide hetke tabamisest – järgmine moment ei pruukinuks neid enam korraga õiel ollagi. ►

Fotod: JURI PERE

Loomade pildistamisega tuleb palju vaeva näha. Peab omama head tehnikat ja õnne peab ka olema. Mõnikord võid ootamatult loomaga kokku sattuda ja siis on õnn, kui märkadata esimesena. Mul on paaril korral olnud selline juhus: suvehommikul vaatasime mitu minutit sokuga tõtt umbes kümne meetri pealt, aga pilti teha ei saanud. Nii kui liigutad, saad pildi ainult põgeneva soku tagumikust.

Minu lemmikobjektid on sood ja veekogud ning muidugi ka loomad. Mulle meeldib hommi-kuudu, ka metsapildid tulevad uduga paremad. Pildil on sügavust ning valgusel on pehmemad toonid. Mustjärv Põlvamaal on just üks niisugustest, tõusin tookord veel poolest ööst üles ja otsisin, mida pildistada.

Üks kena koht, mis on siinsel pildil ja mis mulle väga meeldib, on Seli soo Ida-Virumaal.

Viimasel ajal olen tähele

pannud, et vahel on ilus vaadata loodust ka fotoaparaati kätte võtmata. Siis tunnen end kuidagi vabalt ja näen ka ümbritsevat hoopis teistmoodi. Pildistamisel pean kogu aeg otsima õiget rakurssi ja hiilima nagu jahimees.

Minu pilte on avaldanud paljud ajakirjad. Pidevalt olen teinud kaastööd ajakirjale Eesti

Mets. Minu pilte on RMK trükistes, aastaraamatutes, plakatitel ja neid on kasutatud illustreeriva materjalina mitmetel metsandusteemalistel näitustel. Seniajani olen osalenud peaaegu kõikidel „Vereta jahi” fotoüritustel, ühel korral olen võitnud ka peaauehinna – mägapildi eest. ■

Maailmas ei ole palju
metsasemaid riike kui Eesti,
aga see eest leidub maailmas
palju eriilmelist metsa.
Põnevaimad teadusuudised
maailma metsadest toome
lugejani teaduskirjanik
Tiit Kändleri vahendusel.

Kas kliima läheb metsa?

Kui kliima läheb metsa, mis saab siis metsaga? Ja kui palju mets ise suudab kaasa aidata, et kliima metsa ei läheks? Nendel teemadel produtseeritakse teadusartikleid, millest omakorda saavad teadusuudised, vähemasti sama palju, kui on metsas puid.

Metsavaht kolib orbiidile

Metsapuude kõrgust on mõõdetud küll karjapoisi kombel hargivahelt, küll metsavahi kombel, küll teodoliitide ja muude kavalate nippidega. Viimastel aastakümnetel on hakatud hindama seda ka Maa orbiidil tiirlevate satelliitide abil. Kasutades andmeid satelliidilt, mis lähetab Maale orbiidilt laservälkeid, on USA Colorado osariigi ülikooli geofüüsik Michael Lefsky nüüd valmis saanud korraliku ülemaailmse metsakõrguse kaardi (<http://physicsworld.com/cws/article/news/43380>).

Nii nagu puude tagant tuleb näha metsa, nõnda tuleb metsapuude kõrguse tagant näha metsa kõrgust. Seda saab teha paremini satelliidilt kui metsa vahelt. Satelliidid, mis on varustatud valguse tuvastamise

ja reastamise tehnikaga LIDAR (*Light Detection and Ranging*) lähetavad Maa poole laserkiire impulsse ja seejärel mõõdavad maapinnalt ja puudeladvust peegeldunud impulsside naasmisaja erinevused, millest määravad puude kõrguse. USA Tuuma- ja Kosmose-agentuuri NASA satelliidi ICESat seitsme aasta jooksul lähetatud enam kui 250 miljonit laservälget katab vaid 2,4 protsenti planeedi metsaaladest.

Et kaart valmis saada, ühildas Lefsky LIDARi andmed NASA satelliitide Terra ja Aqua keskmise lahutusvõimega spektroradiomeetri tulemustega. See riist lähetab maale valguskiire ja mõõdab tagasipeegelduva kiirguse värvusliku koostise ehk spektri.

Kaardilt paistab välja, et maailma kõrgeimad puud on koondunud Põhja-Ameerika Vaikse ookeani äärsesse loodeossa ja Kagu-Aiasse. ►

Tiit Kändler
teaduskirjanik

Tiit Kändler
on teadusajakirjanik,
füüsika-matemaatika
kandidaat, Eesti
Päevalehe teadustoi-
metaja ja teaduspor-
taali www.teadus.ee
toimetaja, korraldades
ka teadus.ee suvekoole.

Foto: MART HINDREUS

Sekvoiad ja rannikusekvoiad kõrguvad sageli üle 40 meetri.

Sealsetes okasmetsades kasvavad sekvoiad ja rannikusekvoiad, mis kõrguvad sageli üle 40 meetri. Madalamad boreaalsed metsad katavad suuri alasid Kanadas ja Euroopas, kus kuused, männid ja nulud on tavaliselt alla 20 meetri kõrgused.

Ajakirjas *Geophysical Research Letters* hiljuti avaldatud uurimistöö autor Lefsky kinnitab, et tegu on esimese visandiga, mida tulevikus kindlasti täiendatakse. Ta plaanib täpsemaid metsade ja biomassi mõõtmisi. Uued mõõtmised võivad alata, kui orbiidile lähetatakse käesoleva aastakümneni lõpus arenenumaid LIDARi tehnikaid kandev NASA satelliit DESDynl.

Metsakõrguste kaart võib abistada planeedi metsade poolt seotud süsiniku hulga määramist ja selgitada, kuidas tekib igal aastal kahe miljardi tonnine süsiniku puudujääk. Inimesed lasevad igal aastal lendu seitse miljardit tonni süsinikku, enamjaolt süsihappegaasina.

Sellest seob maailmameri kaks miljardit tonni ja atmosfäär kolm miljardit tonni. Pole selge, kuhu läheb ülejäänud kaks miljardit tonni. Teadlased oletavad, et metsad seovad ja säilitavad sellest enamuse fotosünteesi tulemusena.

Pole kahtlust, et satelliitide muutumisel üha odavamaks ja tavalisemaks ning neil oleva tehnika täiustumisel ja teravsilmsemaks muutumisel suureneb nende osatähtsus planeedi metsade jälgimisel ja metsade toimimise mõistmisel. Metsavaht, kes mõõdnud sajandi alul ronis puude vahelt torni ning sajandi keskel tõusis metsa kohale lendu lennukil või helikopteril, kolib üle Maa orbiidile.

Kliima mõjutab puuseemnete levikut

Kliimamuutused, mis arvatakse aset leidvat ja kestvat järgmised 50 aastat, tingivad õhu süsihappegaasi sisalduse kasvu ja pinnatuule kiiruse vähenemise

paljudes piirkondades. Seega võib tuule abil levivate puuliikide levik teatud piirkondades aeglustuda.

Varasemad tööd on näidanud, et süsihappegaasi rohkenedes kasvavad puud enam seemneid ja saavutavad küpsuse varem, mis kiirendab nende levikut. Teiselt poolt vähendab tuule aeglustumine puude levikut. Milline suundumus jääb peale, pole teada, nii nagu seegi, kas puud suudavad uutes oludes oma leviku säilitada.

Esmakordselt uuris neid probleeme Jeruusalemmas asuva Heebrea Ülikooli Alexander Silbermani Eluteaduste Instituudi juhi professor Ran Nathani töörühm. Üllatuslikult selgus, et muutused tuule kiiruses, olgu siis suurenemise või vähenemise suunas, ei mõjuta oluliselt tuule abil reisivate puuseemnete levikut. Peale jäävad suurenev seemnesaak ning varasem küpsemine. Nõnda oletavad teadlased, et sellised puuliigid hakkavad hõlpsamalt levima. Siiski ei kiirene levik niivõrd, et kompenseerida temperatuurimuutusest toimuvaid kasvualade muutusi. Need puuliigid võivad kliima muutumisel hätta sattuda.

„Meie uuringud näitavad, et paljude puuliikide loomulik tuulest kantud levik suureneb, kuid see toimub palju aeglasemalt, kui oleks vaja, tasakaalustamaks pinnatemperatuuride muutusi,” ütles professor Nathan Heebrea Ülikooli teatel, „see suurendab paljude puuasurkondade väljasuremise riski, kuna nad ei suuda järgida nende eluks vajalike loomulike elupaikade nihkumist.” Nathan arvab, et metsade koostise muutumisel võivad olla inimese vajaduste jaoks kurvad tagajärjed, mistõttu tuleb hakata ette võtma kaugeleulatuvaid meetmeid.

Ajakirjas *Ecology Letters* hiljuti avaldatud uurimistöö põhineb unikaalsel mudelil, mis on loodud taimede leviku ennustamiseks. See on esimene mudel, mis näitab, kuidas muutuvad ökoloogilised faktorid mõjutavad puude levikut tuleviku keskkonnas.

Siiani on ennustused põhinenud mineviku suundumustel ega ole võtnud arvesse oletatavaid muutusi tulevikukeskkonnas.

Iisraelis on uuritud kohalikke tuule poolt levitatavate seemnetega puid, nagu süüria vaher (*Acer obtusifolium*), süüria saar (*Fraxinus syriaca*) ja aleppo mänd (*Pinus halepensis*). On välja arendatud ka mudel, mis võimaldab Iisraelis ennustada looduslikes elupaikades selliste võõrliikide levikut nagu ailantus ehk taevapuu (*Ailanthus altissima*).

Tuulega levivate seemnetega puud on Põhja-Ameerika ja Euraasia metsades kõige tavalisemad. Nõnda siis ►

Metsad Karlovy Vary ümbruses Tšehhis.

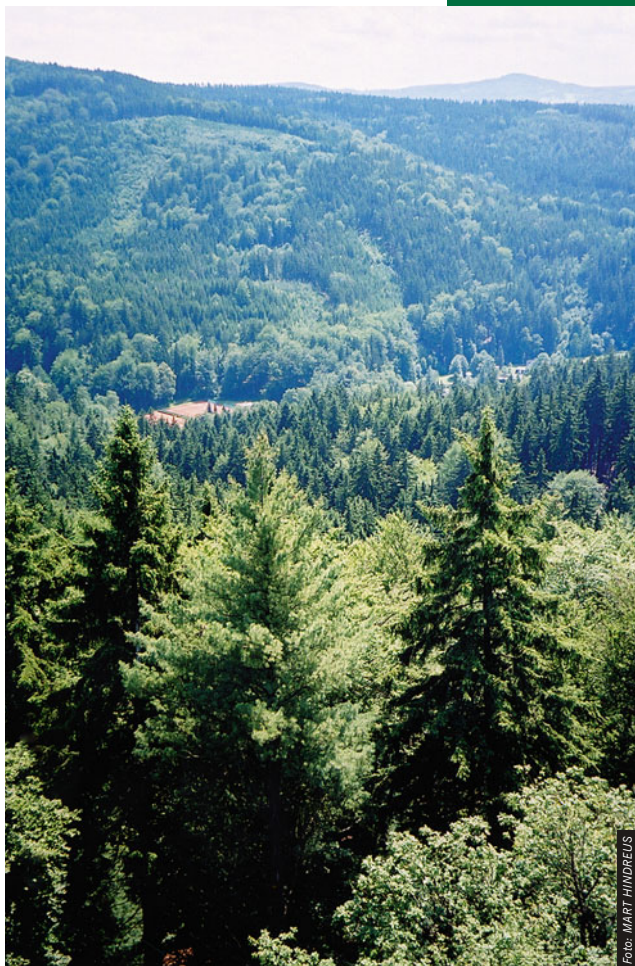
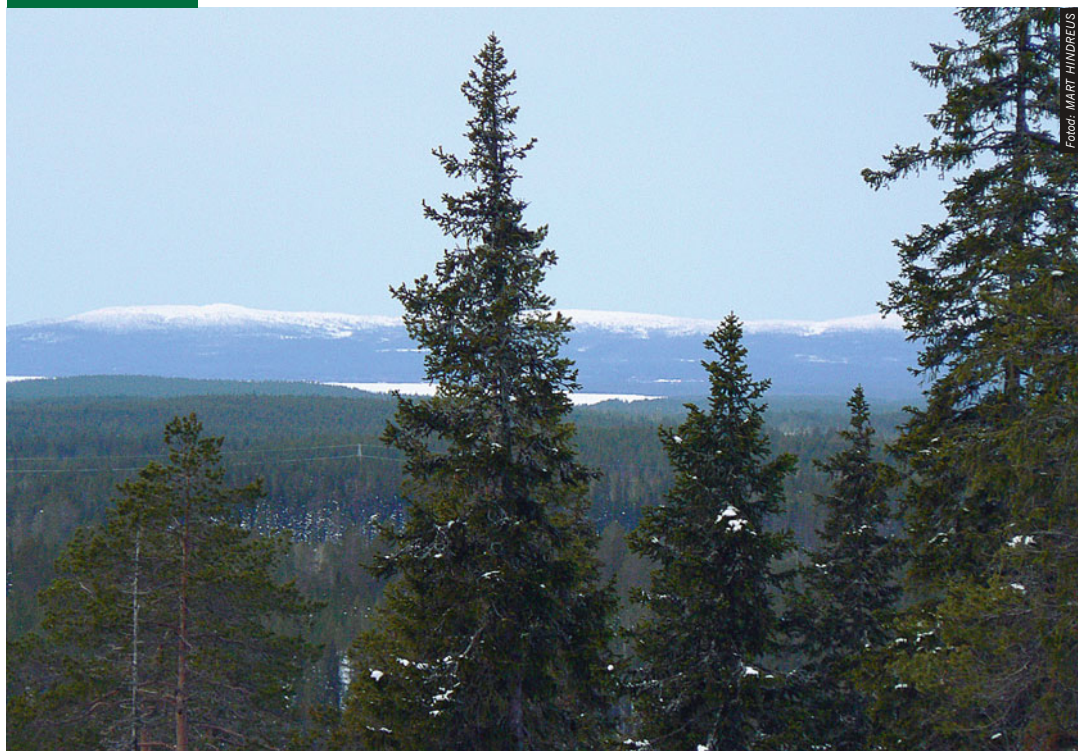

Foto: MART HINDREUS

Yosemite rahvuspark
Kalifornias Ameerika
Ühendriikides.

Vaade Kuusamo
ümbrusele
Soomes.

on hea, kui metsahaldajad teavad, kas ja kuidas tuleb loodusele selles osas kaasa aidata.

Mäleta metsa minevikku

Metsade tulevikku saab ennustada metsade minevikult. Nõnda on Bordeaux' Ülikooli ökoloog Rémy J. Petit ja tema kolleegid uurinud puude fossiilseid ja geneetilisi andmeid ning näiteks leidnud, kuidas puud jääaja järel levima hakkasid. Puuliikide hävimine on toimunud siis, kui kliima suuresti muutlik oli. Puud on alati suutnud end levitada ka üle ookeanide. Inimese elueaga võrreldes väga pika aja jooksul, ent geoloogilises ajaskaalas üsna kiiresti. Nõnda järeldavad teadlased ajakirjas *Science* avaldatud artiklis, et troopilised metsad peavad bioloogilisele invasioonile hästi vastu. ■

Loe lisa: <http://physicsworld.com/>

Igas nädalas on kaks päeva, mil kõik mured langevad kaelast ning tähelepanu koondatakse elus olulistele asjadele – perele, sõpradele, teadmistele, toitudele jne. Puhkepäeva-rubriigist leiab kogu pere endale midagi.

Veel selles seksioonis:

42–45	Sündmused ja üritused
46–47	Kroonika
48	Spordiklubi
49	Ürituste kalender „Loodusega koos” üritused
50–51	Ünnitlused Juubilariid: jaanuar, veebruar
52–53	Toit Pimas hautatud põrsakael
54–55	Lastekas
56	Metsamees soovitab: raamat
57	Ristsõna

Puhkepäev: kogu perele

Talimängud 2011

Tekst: Heiki Hepner

Fotod: Heiki Hepner ja Mart Kelk

START: Teatesuusatajad stardi ootel, esiplaanil Ulvar Kaubi (nr 26).

Kümnekond külmakraadi, mis keskpäevaks vähenesid mõnele miinuskraadile ja sinine päikeseline taevask – nagu parim suusailm Alpides. Just nii võitis metsarahvast tänavu vastu

Põlva külje all asuv Mammaste Tervisespordikeskus metsandustöötajate traditsioonilistel talimängudel. Kas oli põhjuseks välja kaubeldud ilus talveilm või lisandunud uus võistlusala,

igatahes oli osalejaid rohkem kui kunagi varem – 350 metsaga seotud inimest RMK-st, erametsast, metsanduslikest asutustest, koolidest ja ettevõtetest.

Kõige rohkearvulisem oli 122 osalejaga talimängude kuninglik ala suusatamine, mille käigus jagati välja 21 medali-komplekti. Kahekordseteks võitjateks nii klassikas kui ka vabatehnikas said Tiina Idavain, Margit Avikson, Markko Etverk, Tiit Tali ja Avo Siilak. Vahekahe stardi vahel oli ainult 2–3 tundi ja kindlasti näitab mõlemal alal võitmine võitjate head ettevalmistust. Kui mõnes vanuseklassis oli esimese ja teise koha vahe ilmselge, siis kõige tasavägisema lahingu pidasid maha Terje Piirmann ja Jaanika Vilde vanuseklassis N31. Kui Terje edestas klassikarajal Jaanikat 7 sekundiga,

VAHETUS: Parim teatesuusavõistkond. Markko Etverk annab oma vahetuse esimesena üle Priit Randmanile.

TUBLI: Vastamisi on võistluse võitnud Vaiko Saar (paremal) ja võistluse kolmas Ain Vihermets. Suuremate kogemustega Vihermets jagas ka enne võistlust oma võistkonnakaaslastele nõuandeid. Õpilane oli tubi – võitis kõiki, ka oma õpetajat.

siis vabatehnika võistluses õnnestus Jaanikal kaotus 2-sekundilise paremusena revanšeerida. Teatesuusatamises 4×2,5 km tuli starti 16 neljaliikmelist võistkonda, kus pidi olema vähemalt üks naine. Missugust vahetust naine sõitma pandi, olenes võistkonna strateegiast. See aga võis tähendada, et esialgu esimeste seast välja langenud võistkond võis lõpuks tõusta medalinõudlejaks. Teatesuusatamise võitis RMK Kirde I võistkond (koosseisus Markko Etverk, Priit Randmann, Hanna-Maria Puhke ja Kaspar Kelgo). Tõsisemalt hakkas neile alguses vastu Luua Metsanduskooli II võistkond (koosseisus Annes Välg, Eno Vahtra, Kai Saar, Ago Vahtra), mis läks võistlust ka peale teist vahetust juhtima. Kolmanda vahetuse lõpuks oli Kirde I võistkond oma liidripositsiooni taastanud, samal ajal kui võitlus teisele-kolmandale kohale ainult ägenes. Kolmanda vahetuse lõpuks tõusis teiseks EEML võistkond (koosseisus Janek Lessing, Terje Piirmann, Martin Pajos, Taavi Ehrpais), edestades Tava Metsa 14 sekundiga ja Luua Metsanduskooli II võistkonda 21 sekundiga. Tava Mets (koosseisus Margit Ani, Marko Ani, Taavi Kork, Kaspar Songisepp) oli ainsana alustanud naisvõistlejaga ja seepärast alguses 13. kohale langenud. Kui aga pärast kolmandat vahetust oli kõigil ▶

NAISTE KLASSIKA

Neiud

1. Marianne Hannus, RMK Kagu
2. Sigrid Suppi, Metsäliitto Eesti

N21

1. Margit Avikson, Keskkonnaamet
2. Marta Kask, Järvelja OKMK
3. Illa Kingla, RMK Kagu

N31

1. Terje Piirmann, EEML
2. Jaanika Vilde, Keskkonnaministeerium
3. Krista Suppi, Metsäliitto Eesti

N41

1. Helle Väärsti, RMK Kirde
2. Aive Laidver, RMK Kagu
3. Liivi Kimmask, Erametsaliit

N51

1. Tiina Idavain, RMK Kirde
2. Jutta Lehtme, EEML
3. Tiina Reintal, RMK Kirde

NAISED VABATEHNIKA

Neiud

1. Hanna Maria Puhke, RMK Kirde
2. Teele Randmann, RMK Kirde
3. Eike Laidver, RMK Kagu

N21

1. Margit Avikson, Keskkonnaamet
2. Kerli Rajaste, RMK Kagu
3. Tiina Uuetalu, TMK Kirde

N31

1. Jaanika Vilde, Keskkonnaministeerium
2. Terje Piirmann, EEML
3. Krista Suppi, Metsäliitto Eesti

N41

1. Aive Laidver, RMK Kagu
2. Ülle Paasoja, EEML
3. Krista Hussar, RMK Kirde

N51

1. Tiina Idavain, RMK Kirde
2. Malle Viiburg, RMK Kirde

MEHEDE KLASSIKA

Noormehed

1. Markko Etverk, RMK Kirde
2. Tair Tooming, RMK Kirde
3. Kaimo Saar, Luua Metsanduskool

M21

1. Eno Vahtra, Luua Metsanduskool
2. Joosep Tammemägi, EMÜ/EMEÜS
3. Peeter Pruus, EMÜ/EMEÜS

M31

1. Indrek Karolin, RMK Kagu
2. Erkki Etverk, RMK Kirde
3. Lembit Uibo, RMK Kagu

M41

1. Avo Siilak, RMK Kirde
2. Kaido Saar, Luua Metsanduskool
3. Rein Toomas, RMK Kagu

M51

1. Tiit Tali, EMÜ/EMEÜS
2. Raivo Võlli, RMK Kagu
3. Riho Männi, Keskkonnateabe Keskus

MEHEDE VABATEHNIKA

Noormehed

1. Markko Etverk, RMK Kirde
2. Kaspar Kelgo, RMK Kirde
3. Kain Saar, Luua Metsanduskool

M21

1. Joosep Tammemägi, EMÜ/EMEÜS
2. Priit Randman, RMK Kirde
3. Annes Välg, Luua Metsanduskool

M31

1. Janek Lessing, vabakutseline metsamees
2. Marko Laanes, Luua Metsanduskool
3. Kaspar Sonisepp, OÜ Tava Mets

M41

1. Avo Siilak, RMK Kirde
2. Rein Toomas, RMK Kagu
3. Kaido Saar, Luua Metsanduskool

M51

1. Tiit Tali, EMÜ/EMEÜS
2. Margus Sellik, RMK Kirde
3. Tavo Uuetalu, RMK Kirde

võistkondadel naisvõistleja juba võistelnud, tõusis Tava Mets juba kolmandaks ja lõpuks viidi koju hõbe. Pronksi sai kaela Luua Metsanduskooli II võistkond, jättes EEML võistlejad seekord medalita.

Tasavägiseid võistlusi peeti ka teistel aladel. Nii kuldas mitmekordne talimängude kabemeister Eerik Väärtnõu (RMK Kirde) eelmise aasta hõbeda üle ja edestas noort erametsa esindajat Vahur Tossi poole punktiga. Kolmandaks tuli Einart Kask (RMK Edela). Naistest oli esikolmik kabes täpselt sama kui eelmisel aastal. Võitis Reet Karu (RMK Kirde), Aira Tossi (EEML) ja Tiit Timmuski (Keskkonnateabe Keskus) ees.

Males püsib endiselt heas vormis meie grand old man Üllar Hermlin (RMK Kirde), kes ei ole viimastel aastatel lasknud ennast aastakümneid noorematel edestada. Nii ka tänavu, kui ta jättis esikohast

poole punkti kaugusele teise RMK Kirde võistleja Tanel Kadai. Kolmandaks tuli EEML võistleja Urmas Vahur. Naistest oli parim Epp Metsaluik (RMK Kagu), teiseks tuli Karin Metsmaker (Keskkonnateabe Keskus) ja kolmandaks Anneli Öun (RMK Kagu).

Koroonas oli osalejaid 21 ja parimad selgusid alles pärast viimast kohtumist. Kui reeglina on esitsa kuulunud ikka eelmistel aastatel silma jäänud, siis tänavu kerkis esile uus tegija, Vaiko Saar, kes mullu oli alles 12. Tänavune kuld tuli maksimaalse punktisummaga. Teiseks tuli Andres Kalman ja kolmandaks Ain Vihermets (kõik RMK Kirde).

Lauatennises peeti tänavu võistlused kahes vanuseklassis: kuni 45-aastased ja vanemad. Nooremate seas on aastaid puhta töö teinud RMK Kagu võistkonda kuuluvad vennad Paed. Kord on üks, siis teine ees, aga kedagi teist kolme

SAAREMAALT: Malelaua taga on mõttesse vajunud erametsa Saaremaalt esindama tulnud Mati Schmuul.

hulka ei lubata. Nii läks ka tänavu. Võitis Mart, teine oli Mihkel ja kolmas Meelis. Selle võrra oli rohkem huvi vane-mate härrade vanuseklassis. Kes tuleb esimeseks võitjaks? Parimaks osutus Hillar Pesti (Metsakorralduse Büroo), teiseks tuli Tõnu Ploom (RMK Kirde) ja kolmandaks Enn Sapp (Metsaliitto Eesti). Naistest võitis Getlin Makke (Keskkonnaministeerium), Age Lagenõmme (RMK Kirde) ja Kärt Tompi (RMK Edela) ees.

Bridžis võitsid eelmise aasta parimad Leo Luks ja Allar Padari Eesti Maaülikoolist. Teiseks tulid Taavet Põld ja Raivi Kurusk ning kolmandaks Villu Grünbaum ja Ülo Kõst (kõik EEML).

Korvpallis sai esikoha RMK Kagu I võistkond, kes võitis finaalis Erametsakeskuse ja EEML ühisvõistkonda kolme punktiga. Kolmanda koha mängus võitis EMÜ RMK Kirde võistkonda 8 punktiga.

KORVPALL ON KIRG: Kohtunikud omavahel vaidlemas. Kirge jätkus nii mängijatele kui kohtunikele.

LAUTENNISE SEENIORID:

Enn Sapp (vasakult esimene) on värskest Aigar Kallaselt kaela saanud pronkmedali. Eraldi väärib ta aga esile tõstmist kui metsatööstusettevõtte Metsäliitto Eesti juht, kes tõi oma inimesed osalema pea kõikidele aladele, mis kavas olid.

Võrkpallis oli parim EMÜ võites finaalis RMK Kirdet ja kolmanda koha mängus oli RMK Kagu parem Metsäliitto Eestist.

Koondarvestuses, kus läks arvesse suusatamine ja veel neli paremat ala (v.a sportmängud), tuli ka tänavu esimeseks RMK Kirde võistkond 64 punktiga. Teise koha sai RMK Kagu 50 ja kolmanda koha EEML 46 punktiga. Kokku sai punkte 13 võistkonda.

On hea meel tõdeda, et talimängudel osalemine oli varasemast aktiivsem. Ja kuigi talimängudel on sportlik jõukatsumine väga oluline, loob see üritus lisaks

Foto: HEIKI HERNER JA MART KELK

KOLM KANGET: Kolme kange võistkonna esindajad (vasakult) Ants Varblane (EEML), Avo Siilak (RMK Kirde) ja Kristo Kokk (RMK Kagu).

BRIDŽ ON MÕTTEDUELL:

Iga jaotuse mängimine nõuab keskendumist. Kaarte jagab tuntud ristsõnade tegija Uno Viigand, hapniku pumpab aiju Leo Luks, kaartide jagamist jälgib Allar Padari (seljaga) ja eelmise jaotuse üle mõtiskleb Aavo Trommel.

sporditegemisele veel võimaluse vahetada infot ja kohtuda oma kolleegidega, keda õnnestubki teinekord näha ainult sellistel kogu metsandusvaldkonda haaravatel üritustel. See aga aitab hoida kogu sektorit ühtse ja tugevana. ■

Metsa-aasta avamine

Fotod: Gert Kelu

☞ Kutsuja:

Metsa-aasta avamise puhul kõneleb RMK juhatuse esimees Aigar Kallas.

☑ Õhtujuht:

Üllar Saaremäe kindlal juhtimisel said sõna paljud metsaalal tegutsuvad inimesed.

☒ Ootamatu esinemiskoht:

Metsatöötajate meeskoor Forestalia panustab nii metsa-aasta kui kultuuripealinna tegevustesse, esinedes sel aastal viiel korral Tallinna lennujaama läbivatele reisijatele.

☒ Populaarne:

Metsa-aasta avamise puhul esimest korda üles astunud meeskoor oli telekaamerate seas väga populaarne. Intervjuud annab koori esimees, RMK Aimla looduskeskuse juht Mihkel Maala.

☒ ☒ Esinejad:

Avaürituse kontsertosas esinesid Hortus Musicus, kelle muusikaline kava kuulub mõisaajaga ja RAM, kelle kontsert käsitleb nõukogude perioodi Eesti metsanduses.

➤ Rahul:

Eesti Metsaseltsi president Heiki Hepner, RMK puiduturustuosakonna juhataja Ulvar Kaubi ja Veronica Kosenkranius muljetavad kontserdijärgselt.

➤ Huviline:

Tallinna Loomaaia direktor Mati Kaal abikaasaga uurivad Eesti Kontserdi produtsent Neeme Punderiilt ilmselt, kas ka loomaaias võiks kontserte korraldada.

Foto: GERT KELLU

➤ Külalised Soomest:

Soome Metsavalitsuse puhkemajandusvaldkonna juht Jere Rauhala ja abikaasa Ulla Rauhala.

➤ Korraldajad:

„Eesti metsa loo” väljamõtletaja ja peakorraldaja, RMK loodushoiuosakonna juhataja Marge Rammo (keskel) arutab Samuel Golombiga, kuidas mõisaaia muusika ja pajatused kokku sobivad. Vasakul jälgib saalimelu RMK loodushoiuosakonna projektijuht Rein Rammo ja paremal kuulab juttu proua Golomb.

➤ Metsamehed:

Keskkonnaameti peadirektori asetäitja Erik Kosenkranius (vasakul) arutab metsaelu kuumi teemasid Paavo Kaimrega EPMÜ metsandusteaduskonnast.

➤ Loodusemehed:

Looduse Omnibussi eestvedaja Jaan Riis ja Eestimaa Looduse Fondi juhataja Jüri-Ott Salm on samuti vestlushoos.

➤ Haldusmehed:

RMK hoonete haldamise osakonda esindasid aväritusel ehitus- ja transpordispetsialist Jüri Orlov ja osakonna juhataja Martin Kõiv prouadega.

Võistlused, millest klubi liikmed saavad soodsalt osa võtta või mida klubi aitab korraldada

KUUPÄEV ÜRITUS

VEEBRUAR 2011

20.02	Tartu maraton 63 km / 31 km (klassika) – Otepää
23.02	Jäärajasõit SK auhindadele – Kadrina
27.02	Tallinna Suusamaraton 42 km / 21 km (vaba) – Kõrvemaa

MÄRTS 2011

5.03	Haanja maraton 43 km / 22 km (klassika) – Haanja
7.–11.03	43. Euroopa metsandustöötajate talinädal EFNS – Östersund, Rootsi
11.03	Talvine kalapüük Peipsi järvel – Peipsi järv
25.03	RMK MV võrkpallis – Kehra

APRILL 2011

9.04	RMK MV korvpallis – Pärnumaa
23.04	SEB Kõrvemaa kevadjooks – Kõrvemaa
24.04	ACE Xdream – Tallinn, Vabaduse väljak
30.04	Võhandu kanuumaraton – Võhandu

Küsi täpsemalt spordiklubi@metsasobrad.eu

Alates märtsist saavad kõik huvilised SK Metsasõbrad tegemiste ja ürituste kohta infot veebilehelt

www.metsasobrad.eu

Tagasivaade 2010. aastal talvel Spordiklubi poolt korraldatud üritustele: Vastlapäev ja Jääraja MV-d Väinjärvel

Fotod: Tavo Uuetalu, Aarne Liiders

Ürituste kalender

1.02.–1.04.	MEIE LAHEMAA. LAHEMAA RAHVUSPARGI 40. AASTAPÄEVALE PÜHENDATUD STENDIDE KONKURSS LAHEMAA PIIRKONNA KOOLIDES.	PIIRKONNA KOOLID, LAHEMAA RAHVUSPARK	LISAINFO: 329 5555, 523 9295
1.02.–31.10.	FOTOKONKURSS: EMAJÕE NELI PALET	EMAJÕE-SUURSOO LOODUSKESKUS, EMAJÕE-SUURSOO LOODUSKAITSEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 676 7999, 5305 0999
1.02.	HUNDI NÄITUS	ELISTVERE LOODUSKESKUS-LOOMAPARK, TARTU-JÕGEVA PUHKEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 525 3395
2.02.–31.03.	MÄRGALADE PÄEVALE PÜHENDATUD LASTE JONISTUSTE VOISTLUS „MÄRGALADE LINNUS“	EMAJÕE-SUURSOO LOODUSKESKUS, EMAJÕE-SUURSOO LOODUSKAITSEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 5305 0999
2.02.	MÄRGALADE PÄEV	KIHELKONNA RAHVAMAJAS, SAAREMAA PUHKEALA, SAAREMAA	LISAINFO: 5301 2772, 454 6880
2.02.	MÄRGALADE PÄEVA ÕPILASKONVERENTS	MATSALU LOODUSKESKUS, MATSALU RAHVUSPARK, LÄÄNEMAA	LISAINFO: 5302 0833
6.02.	ÕIGEL AJAHETKEL – PUIDU KASUTUS	LAUGU METSVAHIMAJA, SAAREMAA PUHKEALA, SAAREMAA	LISAINFO: 457 9737, 527 7421
11.02.	LOODUSÕHTU „AASTA LIND 2011“	MATSALU LOODUSKESKUS, MATSALU RAHVUSPARK, LÄÄNEMAA	LISAINFO: 472 4236, 513 8783
12.02.	LOODUSFOTOPÄEV – MATI KOSE	KABLI LOODUSKESKUS, PÄRNUMAA PUHKEALA, PÄRNUMAA	LISAINFO: 505 4832, 5648 3468, 5198 0866
12.02.	METSANURME SUUSAMATK	METSANURME-ÜKSURME AJALOO- JA LOODUSÕPPERAJAL, TALLINNA ÜMBRUSE PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	LISAINFO: 505 4832, 5648 3468, 5198 0866
13.02.	SÖBRAPÄEV	ELISTVERE LOODUSKESKUS-LOOMAPARK, TARTU-JÕGEVA PUHKEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 525 3395
14.02.	LOODUSFOTO	ELISTVERE LOODUSKESKUS-LOOMAPARK, TARTU-JÕGEVA PUHKEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 525 3395
19.02.	ÜKS JAHIMEES LÄKS METSA	LAUKA JAHIMAJA, HIIUMAA PUHKEALA, HIIUMAA	LISAINFO: 5322 9499
19.02.	SUUSKADEL JA JALGSI TALVISEL LAHEMAAL	OANDU LOODUSKESKUS, OANDU-VÕSU MATKARADA, VÕSU TELKIMISPLATS, PÕHJA-EESTI PUHKEALA, LÄÄNE-VIRUMAA	LISAINFO: 676 7010, 509 9397
20.02.	ÕPPEPÄEV „LAASTUKORV“	PÄHNI LOODUSKESKUS, HAANJA-KARULA PUHKEALA, VALGA- JA VÕRUMAA	LISAINFO: 5300 2181
20.02.	EESTI METSA LUGU – MÕISAAEG	· MÄETAGUSE MÕIS, IDA-VIRUMAA · NARVA KINDLUS, IDA-VIRUMAA	
24.02.	SUUSARETK KOTKA MATKARAJAL	KOTKA MATKARADA, PEIPSI PÕHJARANNIKU PUHKEALA, IDA-VIRUMAA	
26.02.	EESTI METSA LUGU – MÕISAAEG	SAGADI MÕIS, PÕHJA-EESTI PUHKEALA, LÄÄNE-VIRUMAA	
1.03.–31.03.	METSAVIKTORIIN 2011	EESTI KOOLID	
8.03.	VASTLAPÄEVA VALLATUSED	KARULA RAHVUSPARGI KÜLASTUSKESKUS, KARULA RAHVUSPARK, VALGA- JA VÕRUMAA	LISAINFO: 782 8350, 5304 3504
12.03.	LOODUSÕHTU „MIKS MA ELAN RAHVUSPARGIS“	RMK TEABEPUNKT SOOMAA RAHVUSPARGI KESKUSES, SOOMAA RAHVUSPARK, VIILANDIMAA	LISAINFO: 435 7164, 526 1924
13.03.	EESTI METSA LUGU – MÕISAAEG	· NARVA KINDLUS, PEIPSI PÕHJARANNIKU PUHKEALA, IDA-VIRUMAA · MÄETAGUSE MÕIS, PEIPSI PÕHJARANNIKU PUHKEALA, IDA-VIRUMAA	
19.03.	SOOMAA KEVADTALGUD	SOOMAA RAHVUSPARK, VIILANDIMAA	LISAINFO: 435 7164, 526 1924
20.03.	MATKAPÄEV SAKALA TEEL	SAKALA TEE MATKARADA, SAKALA PUHKEALA, VIILANDIMAA	LISAINFO: 513 2994
20.03.	ÕPPEPÄEV „METSARAAMAT“	HAANJA TEABEPUNKT, HAANJA LOODUSPARK, VALGA- JA VÕRUMAA	LISAINFO: 782 9090
21.03.–15.04.	KONKURSS „EESTI KOOLILASTE METSAPOSTKAART 2011“	PÄHNI LOODUSKESKUS, HAANJA-KARULA PUHKEALA, VALGA- JA VÕRUMAA	LISAINFO: 5300 2181
24.03.	VEEDAME AKTIIVSELT KOOLIVHEAEGA	MATSALU LOODUSKESKUS, MATSALU RAHVUSPARK, LÄÄNEMAA	LISAINFO: 472 4236, 513 8783
25.03.	AEGVIIUDU LOODUSFOTOPÄEV	AEGVIIUDU LOODUSKESKUS, AEGVIIDU-KÕRVEEMAA PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	LISAINFO: 604 7212, 5344 0549
25.03.	LOODUSFOTONÄITUS	AEGVIIUDU LOODUSKESKUS, AEGVIIDU-KÕRVEEMAA PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	LISAINFO: 604 7212, 5344 0549
25.03.	TÄHTPÄEVAID EESTI RAHVAKALENDRIS – MAARJAPÄEV	VARBLA LOODUSKESKUS, PÄRNUMAA PUHKEALA, PÄRNUMAA	LISAINFO: 676 7161, 507 7369
27.03.	EESTI METSA LUGU – EESTI AEG	RAPLA KULTUURIKESKUS, AEGVIIDU-KÕRVEEMAA PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	
28.03.	EESTI METSA LUGU – EESTI AEG	KANEPI SELTSIMAJA, KIIDJÄRVE-KOORASTE PUHKEALA, PÕLVAMAA	
29.03.	EESTI METSA LUGU – EESTI AEG	MOOSTE KULTUURIMAJA, KIIDJÄRVE-KOORASTE PUHKEALA, PÕLVAMAA	
2.04.	KELLE PESA ON MAAS?	ELISTVERE LOODUSKESKUS-LOOMAPARK, TARTU-JÕGEVA PUHKEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 525 3395
9.04.	ÕPPEPÄEV „PUUD JA KIVIMID“	AEGVIIUDU LOODUSKESKUS, AEGVIIDU-KÕRVEEMAA PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	LISAINFO: 604 7212, 5344 0549
9.04.	PUUD, PÕOSAD JA KIVIMID (VÄLIKLISSIS – KÕRVALHOONES)	AEGVIIUDU LOODUSKESKUS, AEGVIIDU-KÕRVEEMAA PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	LISAINFO: 604 7212, 5344 0549
10.04.	LOODUSÕHTU „SOOMAA LOOMALOOD“	RMK TEABEPUNKT SOOMAA RAHVUSPARGI KESKUSES, SOOMAA RAHVUSPARK, VIILANDIMAA	LISAINFO: 435 7164, 526 1924
15.04.	ÕUESÕPPEPÄEV TAMMISTES	KABLI LOODUSKESKUS (TAMMISTE METSARADA), PÄRNUMAA PUHKEALA, PÄRNUMAA	LISAINFO: 5302 0833
15.04.	ÕUESÕPPE PÄEV TAMMISTE METSARAJAL	VARBLA LOODUSKESKUS (TAMMISTE METSARADA), PÄRNUMAA PUHKEALA, PÄRNUMAA	LISAINFO: 676 7161, 507 7369
18.04.–20.04.	PESAPÄEVAID	KAUKSI LOODUSKESKUS, PEIPSI PÕHJARANNIKU PUHKEALA, IDA-VIRUMAA	LISAINFO: 339 3833
22.04.	LOODUS ÄRKAB TALVEUNEST	MUSTJALA LOODUSKESKUS, SAAREMAA PUHKEALA, SAAREMAA	LISAINFO: 457 9737, 527 7421
23.04.	TALGUPÄEV KAITSEALAL	HARILAIU POOLSAAREL, VILSANDI RAHVUSPARK, SAAREMAA	LISAINFO: 5301 2772, 454 6880
27.04.	MATK VÄLLAMÄELE	HAANJA TEABEPUNKT, HAANJA LOODUSPARK, VALGA- JA VÕRUMAA	LISAINFO: 782 9090
28.04.	PAJU PÄEV	ELISTVERE LOODUSKESKUS-LOOMAPARK, TARTU-JÕGEVA PUHKEALA, JÕGEVA- JA TARTUMAA	LISAINFO: 525 3395
28.04.	KOPRATEGEVUST TUTVUSTAV ÕPPERETK	HAANJA TEABEPUNKT, HAANJA LOODUSPARK, VALGA- JA VÕRUMAA	LISAINFO: 782 9090
29.04.	TULI METSAS	NÕVA LOODUSKESKUS, NÕVA PUHKEALA, LÄÄNEMAA	LISAINFO: 5302 1650
29.04.	TALGUPÄEV AIMLA LOODUSKESKUSES	AIMLA LOODUSKESKUS, SAKALA PUHKEALA, VIILANDIMAA	LISAINFO: 516 3117
29.04.	AEGVIIUDU TALGUPÄEV	AEGVIIUDU LOODUSKESKUS, AEGVIIDU-KÕRVEEMAA PUHKEALA, HARJU-, JÄRVA- JA RAPLAMAA	LISAINFO: 604 7212, 5344 0549
30.04.	LAHEMAA VOISTUPILDISTAMINE RAKVEREST SÕDAB ÜRITUSELE LAHEMAA METSABUSS	OANDU LOODUSKESKUS, OJAAÄRSE LOODUSMAJA, LAHEMAA RAHVUSPARK, PÕHJA-EESTI PUHKEALA, LÄÄNE-VIRUMAA	LISAINFO: 676 7010, 509 9397

Ürituste kava võib veel muutuda. Vaata alati lisa www.rmke.ee

Riigimets mühiseb JAANUARIKUU juubilaridele!

	E	T	K	N	R	L	P
52						1	2
1	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4	24	25	26	27	28	29	30
5	31						

Einart Kask

Edela regiooni tootmine,
praaker

3.01

45

Pille Irval

Ida-Eesti piirkond, loomade
hooldaja-veterinaar

4.01

45

Mati Tikk

Kagu regiooni metsa-
kasvatus, raie tööline

6.01

45

Annemarie Rammo

Tallinna piirkond,
teabespetsialist

9.01

25

Olev Nõmme

Kirde regiooni tootmine,
raie tööline

10.01

50

Alar Süda

Ida-Virumaa metskond,
metsaülem

14.01

50

Ene Kärt

Hoonete haldamise
osakond, koristaja

14.01

60

Margarita Selli

IT-osakond,
GIS spetsialist

14.01

50

Aivar Laud

Edela regioon,
regiooni juht

6.01

40

Aivar on põline Pärnumaa poiss, sündinud ja kasvanud Koongas, koolis käinud Pärnu-Jaagupis. Aivar alustas riigimetsanduses 1993. aastal Tootsi metskonna abimetsaülemana, jätkas 1997. aastal samal ametikohal Taalis, 2001–2005 põikas Viljandimaale

Paanikse metskonda metsaülemaks ja alates 2005. aasta kevadest on ta Edela regiooni juht.

Keeruline on leida Aivari iseloomustamiseks sõnu: korrektne, täpne ja tähelepanelik tunduvad liiga kerged ja lihtsad. Aivar on juht, kellel jätkub alati aega ja tähelepanu kõigile. Tema kabineti uks on alati avatud ja siseneja võib kindel olla, et väljudes on tal kindlam siht silme ees. Tema nõudlikkus ja täpsus iseenda suhtes on teistele alati eeskujuks olnud. Aga õnneks on Aivaris peidus ka teine pool, hea huumorisoon, mis aitab alati edasi, kui energia otsas.

Jõudu järgmiseks kuuekümneks tööaastaks!

Kolleegid
Edela regioonist

Herkki Kauts

Edela regioon,
analüütik

15.01

40

Iiris Tooma-Kaljuvee

Sagadi metsakeskus,
müügi juht

21.01

30

Stanislav Serbak

Kagu regiooni metsa-
kasvatus, raie tööline

29.01

25

Meelis Jõelaan

Edela regiooni metsa-
kasvatus, metsakasvataja

30.01

50

Alar Lillo

Kagu regiooni metsa-
kasvatus, raie tööline

20.01

40

Madis Mets

Kagu regiooni metsa-
kasvatus, raie tööline

21.01

55

Igor Semjonov

Looduskaitsetalitus,
tööline

30.01

45

Riigimets mühiseb VEEBRUARIKUU juubilaridele!

	E	T	K	N	R	L	P
5		1	2	3	4	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28						

Raul Linde

 Edela-Eesti piirkond,
loodusvaht

2.02

55

Saima Uusma

 Pärnumaa metskond,
spetsialist

5.02

45

Indrek Antonov

 Kirde regiooni logistik,
logistik

9.02

35

Raigo Rebane

 Kinnisvara korraldamise talitus,
maakorraldusspetsialist

11.02

35

Jaan Rikker

 Kirde regiooni tootmine,
harvesterioperaator

13.02

40

Silver Sellik

 Kirde regiooni metsa-
kasvatus, metsakasvataja

15.02

30

Mihkel Schasmin

 Harjumaa metskond,
metsnik

16.02

40

Ats Marjasoo

 Edela regiooni tootmine,
metsaveotraktorist

24.02

45

Ulvar Kaubi

 Puiduturustussakond,
juhataja

11.02

40

Vahel tuleb tuju meenu-
tada sündmusi, mis on
juhtunud kunagi ammu,
näiteks 40 aastat tagasi.
Kui palju tollal aset leidnu
meie tänast elu mõjutab?
Sai siis üldse juhtuda
midagi niisugust, mida on
nüüd oluline mäletada?
Kas läheb tänapäeval
meile korda näiteks see,
et 1971. aasta algul
saadeti Togliatti tehastest
esimene partii autosid
VAZ 2101 ekspordiks

Jugoslaaviasse. Sõbralik
sotsialismiriik on ammu
Euroopa kaardilt kadunud
ja kunagistunistuse autot
ei taha enam meenutada
needki õnneseened, kel
omal ajal ametiühingu
kaudu selle ostmiseks
luba õnnestus hankida.
Või mida hakata peale
teadmise, et just aastal
1971 astus praegune
peaminister Andrus Ansip
kommunistliku noorsoo-
ühingu (ELKNÜ) liikmeks.

4 aastakümnet tagasi
ei olnud neil, kes elasid
„ühel kuuendikul kogu
planeedist“ just väga palju
võimalusi teada saada,
mis sünnib väljaspool
Nõukogude Liidu piire.
Tolleaegses meedias ei
räägitud sellest, et USA
mehitatud kosmoselaev
Apollo 14 maandus Kuul
just 1971. aasta veebruari-
kuus, et Inglismaa tele-
ekraanidel särasisid seriaalis
„Kelmid ja Pühakud“
Roger Moore ja Tony
Curtis ning maailma rock-
muusikalavasisd vallutas

skandaalne Alice Cooper.
Ei läinud meile korda see,
et asutati suurim elektroo-
nilisel kauplemisel põhi-
nev börs NASDAQ ning
Iraanis võeti vastu rahvus-
vahelise tähtsusega mäg-
alade kaitset käsitlev
Ramsari konventsioon,
sest tõenäoliselt me
lihtsalt ei teadnud neist
sündmustest suuremat.

Kuid kindlasti leidis
koduses Eestiski 40 aast-
tat tagasi mõndagi, mida
täna tasub meenutada.
Näiteks moodustati just
siis Lahemaa Rahvuspark,
lastekirjanik Heljo Männil
sai kaante vahele „Karu-
Aabits“ ning 11. Tartu
Maratonil oli 1200 osa-
lejat. Ning Harjumaal
Kehras sündis 11. veeb-
ruaril 1971 poisslaps,
kelle nimeks sai Ulvar.
Ta õppis Kehra keskkoolis
ning lõpetas 1993. aastal
Eesti Põllumajanduse
Akadeemia, töötas ette-
võtetes Mets ja Puu ning
Loodus Invest ning aastal
1998 alustas MÕIK-i

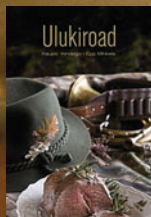
koosseisus Riigimetsa
Majandamise Keskuse
vundamendikivide ladu-
mist. 1999 sai RMK
valmis ja Ulvarist uue
asutuse turundusjuht.
Turgudega tegeleb ta tänase
päevani RMK puiduturust-
tuse osakonna juhataja
kõrgel toolil istudes.

Ulvari positiivne mõtle-
mine ja konkreetne ütle-
mine on RMK-I aidanud
üle elada ka keerulisemad
ajad. Oma süvenemis-
võime, põhjalikkuse ja
täpsusega on ta kolleegi-
dele eeskujuks ning tema
sportlik visadus ja ees-
märgipärasus viivad sihile
ka kõige raskema lepingu-
partneriga läbirääkimistel.

Palju õnne, Ulvar, sünni-
päeva puhul! Soovime
Sulle edu ja jõudu nii
töös kui spordiradadel.
Olgu Su tervis tugev
ja kodune tagala kindel,
sest neljakümneselt õige
elu alles algab!

Kolleegid puiduturustuse
osakonnast

Sellel aastal õpetab Metsamehes ulukilihaast toite valmistama Kaupo Kindsigo, kes koos Epp Mikhelsiga on Menu Kirjastuses välja antud raamatu „Ulukiroad” autor. Kaupo on ka staažikas jahimees.

Piimas hautatud põrsakael

Tekst: Kaupo Kindsigo
Fotod: Jaan Heinmaa,
Leili Mikhelson

Metssiga on väga väärtuslik jahisaak. Tema liha on väga maitsev ja hinnatud. Eriti peetakse lugu põrsa- ja kesikulihaast ning ka emiselihast. Mida vanem loom, seda sitkem liha, seetõttu on vanemate loomade liha soovitatav marineerida. Kultide liha võib olla jämeda-koelisem ning jooksuajal spetsiifilise maitsega, mille vähendamiseks või eemaldamiseks võiks liha hoida keefiris või hapupiimas, soovitavalt suurte tükkidena. Mõned jahimehed teevad kuldilihaast ainult suitsuvorsti.

Kütid teavad, et metssealiha toiduks tarvitamise eel tuleb liha (iga rümpa) veterinaararsti laboris kontrollida, et vältida keeritsusstõbe. Õnneks kohtab seda inimestele eluohtlikku tõbe metssigade puhul suhteliselt harva.

Kasulik nipp:

kui õnnestub saada terve metssealiha, võiks seda enne toiduks tarvitamist paar-kolm ööpäeva temperatuuril +1 kuni +3 kraadi nahastatult ja soolestatult üles riputatuna laagerdada spetsiaalses jahekambris või näiteks õhurikkas (paadi)kuuris. Rõske kelder laagerdamiseks ei sobi, sest liha võtab jahedas seistes kõiki lõhnu „sisse” ja võib pärast kummaliselt

lõhnata. Laagerdamine teeb liha pehmemaks ja toiduvalmistamise lõpptulemus tuleb palju meeldivam.

NB! Mitte mingil juhul ei tohi uluki rümpa enne laagerdamist pesta! Niiskuse käivitab liha roiskumisprotsessi!

Metssiga on koka unistus: temast saab valmistada väga palju erinevaid roogasid, rümbast ei lähe kaduma midagi: keelt keedetakse, kootidest ja peast tehakse sülti ja terriini, kaelast hautisi ja praade, läbikasvanud ribitükist mahlast ahjupraadi, seljalõikudest karbonaadi, pehmest lihast pihve ja šašlõkki, paja- ja pannirooga, maksast praadi ja pasteeti, maost rulaadi,

sinke saab suitsutada ja tervelt küpsetada, neerudest tehakse pirukaid ja ka kuldimunad sobivad praadimiseks!

Metssealiha ei jäeta küpsetamisel pooltooreks, vaid küpsetatakse korralikult läbi.

Siinse retseptiga, mis on ilmunud ka raamatus „Uluki-road”, toome talvisesse Eestisse veidi Itaalia hõngu. Niimoodi, piimas hautades, valmistatakse sealiha Vahemere ääres!

Põrsakaal on hõrk roog, piimas hautamine teeb liha pehmeks ja juurviljad koos või ja õliga annavad mõnusat lisamaitset!

Kui põrsakaala ei õnnestu saada, sobib hautada ka koote või abatükki. ■

RETSEPT

Vaja läheb:

- 1,2 kg metsseapõrsa kaela (kondiga)
- 2 sl võid (82%)
- 2 sl esimese külmpressi oliiviõli
- 0,25 tl jahvatatud musta pipart
- 0,5 tl jahvatatud meresoola
- 250 g kuubikuteks lõigatud porgandeid
- 200 g värskeid või külmutatud herneid
- 200 g rooskapsast
- 1 l piima
- 2 suurt loorberilehte
- 1 tl musta purustatud terapiart

Valmistamine:

Puhasta liha liigsest rasvast. Kuumuta suure ahjupoti põhjas või ja õli ning pruunista liha mõlemalt küljelt 2 minutit. Tõsta liha välja, maitsesta soola ja jahvatatud pipraga. Vähenda potis kuumust ja kuumuta või-õli segus porgandeid, hernest ja kapsast neid aeg-ajalt segades 12 minutit. Pane liha ahjupotti tagasi ja ümbritse porgandite, herneste ja kapsaga. Kalla peale kuum piim, lisa purustatud pipar ja loorber. Pane pott koos kaanega 180 kraadini eelkuumutatud ahju, hauta 1 tund ja 45 minutit kuni 2 tundi.

Pööra lihal esimese tunni järel teine külg. Soovi korral lisa leemele ja lihale hiljem veel soola. Serveeri soojalt! Head isu! ■

Lastekas:

Koostaja: RMK Sagadi looduskool
Fotod: Kaia Kauts

KOHTUMINE LOODUSES

Tolmukübemest sündinud kaunitar

Lumi on ilus ja ebamaine

Kuski kõrgele taeva laotuses
hõljuvad miljonid tillukesed
jääkristallid. Kui nad kohtavad
oma teel väikest tolmu kübet
või mõnda muud tahket osa-
kest, siis haakuvad nad selle
külge. Sadade ja tuhandete
jääkristallide ühinemisel teki-
vad lumehelbed, mis vaikselt

liueldes maa poole langevad.
Ütlus „sarnased nagu kaks
tilka vett” ei kehti lumehel-
veste kohta.

- Ameeriklane Wilson Alwyn Bentley pildistas 19. sajandi lõpus rohkem kui 5000 lumehelvest ja leidis, et kõik need olid erinevad.
- Esimese teadusliku uurimuse lumehelvestest tegi 1611. aastal saksa astronoom Johannes Kepler.
- Maailma suurim lumehelvest on mõõdetud USA-s Montana osariigis. See oli 38 cm läbimõõduga ja 20 cm paksune.

Lumi on muutuv ja mitmepalgeline

Lumi on äärmiselt tundlik õhu-
temperatuuri, -niiskuse ja -rõhu
muutuste suhtes. Võib öelda, et
lumel on tuhat olekut ja põhja-
rahvastel on kümneid sõnu,
mis neid väljendavad.

- Värskest maha sadanud lumi koosneb 90 protsendi ulatuses õhust.
- Jää ja lumi moodustavad 80 protsenti meie planeedi mageveevarudest.
- Lume sulamisel veeks väheneb selle maht umbes 10 korda.

Selleaastases Lastekas
vaatame koos loodusemees
Urmas Kajaga, keda ta oma
uitamistel metsas kohtab.
Esimeses loos tutvume selle
talve kõige silmapaistvama
tegelase – lumega.

- Tänavune talv on meie lähiajaloo lumerohkeim. Raplamaal Kuusikul mõõdeti aastavahetusel lume paksuseks 75 cm. Eestimaa absoluutne lumerekord pärineb aastast 1924. Siis mõõdeti Ida-Virumaal Pagaris lume paksuseks 97 cm.

Lumi on meelikõitev ja maagiline

Jack London kirjutas veidi üle saja aasta tagasi, et lume valge vaikus on suurim loodusjõud. See ei mõju laastavalt ega hävitavalt nagu orkaanid, vulkaanipursked ja hiidlained. See mõjub läbi meelte ja tunnete. Liiga palju lund ja valget vaikust võib esile kutsuda omamoodi lumehüsteeria ja -paanika. Taoline lumehullus väljendub metsikus ja kontrollimatus käitumises, karjumises, alasti lumes jooksmises ja püherdamises.

Lumi äratav meid midagi ürgset. Kes seda ei pelga, pangu ilusal vaikselt talvepäeval suusad alla ja sõitku üksi loodusesse lume valget vaikust nautima. ■

METS TOIDAB

Mõistata, kas väide on õige või vale!

Täpsemalt saad nende teemade kohta teadmisi RMK Sagadi metsamuuseumi näitusel „Mets toidab”.

PUIT KUI KÜTUS

1. Umbes pooled Eestimaa kodud saadakse soojaks puitu põletades.
2. Kasehalgudega küttes läheb ahi soojemaks kui männi- või kuusepuid kasutades.

METSARAIED

3. Aastasadu kasutati metsa langetamisel kirvest. Saag on tunduvalt uuem leiutis.
4. Metsamehed võivad raielubade olemasolul puid langetada igal aastaajal.
5. Eestis raiutakse aastas vähem metsa, kui juurde kasvab.

VAIMNE PÄRAND

6. Hiied olid metsatukad, kus vanasti nopiti marju ja karjatati loomi.
7. Enamlevinud perekonnanimi Eestis on Tamm.

Vastused ja kommentaarid:

1. Vale. Praegu toodetakse Eestis puidust 17% soojusest.
2. Õige. Kask on suurema kütteväärtusega kui mänd ja kuusk.
3. Õige. Saed võeti metsa langetamisel kasutusele 19. sajandi teisel poolel.
4. Vale. Raieaega tuleb hoolega valida. Paljudes kasvukohtades saab metsatöid teha ainult külmunud maaga, samuti tuleb võimaldada metsaelanikel rahulikult poegi kasvatada.
5. Õige. 2009. aastal raiuti 7,3 miljonit m³ puitu, kuid aastane juurdekasv on 12 miljonit m³.
6. Vale. Hiied olid pühad paigad, kus käidi esivanemaid ja jumalaid kummardamas ning ohverdama.
7. Õige. Läbi aegade on Eestis esikohal olnud perekonnanimi Tamm.

MÄNG

Harakamäng

Mängu idee: Kristel Vilbaste

Harakad on õues silmnähtavalt paarides, põnev oleks praegusel ajal mängida ka harakamängu. Lumele veetakse meetrise läbimõõduga ringid, mis on üksteisest 3 meetri kaugusel. Mängujuht jagab lapsed paaridesse. Iga lastepaar otsib viis umbes meetripikkust oksa ja üks lastest, emaharakas, jääb neid pesa valvama. Isaharakad lendavad teistesse pesadesse oksti näppama, võtta ja tuua võib ühe oksa korraga. Oksi tuua ja kinni hoida võib vaid jalgadega. Üksteist puutuda ei tohi! Mängu pikkus jääb mängujuhi otsustada. Mängu lõpus loevad lapsed oma pesas olevad oksad kokku, võitjaks on suurima oksakuhilaga harakapaar.

Pärast tasuks aga arutleda selle üle, mis tunne oli näpata ja mis tunne oli siis, kui sult varastati. ■

PUUDE KUULAJA

Ilmumisaasta: 2010

Kirjastus:

AS Eesti Ajalehed

128 lk, kõvad kaaned

166×167×15 mm

ISBN: 9789985644188

Puude kuulaja

Hendrik Relve

„Mind pandi kasvama Sargvere mõisa parki peaaegu kolme sajandi eest, kui mõisa omandas Christina-Hedwig von Essen, kelle hautud suurejoonelised pargi rajamise plaanid tema järglased ka tõeks tegid. Nüüd on mu oksad vanadusest pudenenemas, kuid olen ometi jämedaim saarepuu Eestimaal.” Raamatus „Puude kuulaja” kõnelevad oma loo lugejale läbi Hendrik Relve sule Sargvere saar ja veel 52 Eesti põlispuud, näiteks Kataveski hiiekadakas, Kurgia mesilakuusk ja Rasina remmelgas. Igal neist põlistest puudest on lugejale pajatada nii mõndagi: kuidas nad alguse on saanud, millised on olnud nende läheduses elanud inimesed, kuidas nad on suutnud ajahambale vastu panna ning millises seiskorras nad praegu on. Iga puuhiiglaselugu illustreerib Hendrik Relve värvifoto. Raamatu lõpuosas asub ka kõnealuste puude asukohakaart ning puude iseloomustus, mis sisaldab nende vanust, kõrgust ja tüve ümbermõõtu.

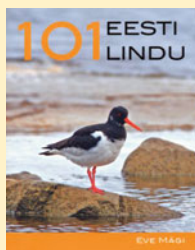
Märkimist väärib ka raamatu kujundus. Tekstiosa meenutab vanaema või

vanavanaema – oleneb lugeja vanusest – sahtlipõhjast leitud vana raamatut.

Relve ütleb eessõnas, et „Puude kuulajasse” said valitud talle kõige lähedasemad puud, kuulub ju tema tutvusringkonda sadu puuhiide kõikjal Eestist. Kümnetel neist käib ta külas üha uuesti ja uuesti. „Vanad, üle mitme inimea ulatuva vanusega puud on kui pidepunktid ruumis ja ajas, kustkaudu nii loodus kui inimesed mind kõnetavad,” kinnitab Relve raamatu eessõnas.

Raamatu esimene puu on Palivere künnapuu, see on tänuks abi eest, mida too puu autorile osutas. Kui Hendrik Relve oli kõik puude jutud kokku saanud ja need eraldi paberilehtedele kirjutanud, ronis ta Palivere künnapuu harude otsa ja puistas lehed tuulde laiali. Raamatu lehekülgede järjestus saigi selle järgi, kui kaugele lehed tüvest olid kukkunud.

Igatahes äratav raamat tõsist huvi minna ja otsida üles vähemasti osa neist põnevatest puuhiiglastest ning heita neile oma silmaga pilk peale. Alustada võiks kasvõi enda kodumaakonna vanakestest. Veel ootavad nad meid... ■ (MM)

101 EESTI LINDU

Ilmumisaasta: 2010

Kirjastus: **Varrak**

221 lk, kõvad kaaned

216×165×20 mm

ISBN: 9789985321348

101 Eesti lindu

Eve Mägi

Neid arvatakse Eestis regulaarselt pesitsevat üle 200. Kui mitut meie neist tunneme? Eve Mägi raamat „101 Eesti lindu” annab võimaluse lindude tundmaõppimisega algust teha, aga pakub mõnusat lugemist neilegi, kes ornitoloogia vallas end väga vähikuks ei pea.

Raamat on kirjutanud lihtsas ja ladus keeles, andes ülevaate iga käsitletud linnuliigi eluviisi, pesitustavade, rände jms kohta.

Eve Mägi kinnitab raamatu tutvustuses, et lihtne ja huvitav esitus oligi kirjutamisel tema eesmärk ning ta

ei liialda teadusliku terminoloogia ega keeruliste mõistetega.

Eve Mägi sõnul ei ole raamatus kirjeldatud 101 lindu meie linnustikus millegi poolest tähtsamad kui ülejäänud liigid, kuid nendega on autoril tekkinud mingi side. Samas on nad ka üsna eriilmelised ja igatühist neist on võimalik rääkida oma lugu.

Kirjeldatud lindude hulgas on nii neid, kes on meil alati olnud, kui ka uustulnukaid. Raamat on illustreeritud värvifotodega.

Raamatu autor Eve Mägi on alates 1967. aastast seotud Matsaluga. Tema igapäevane tegevus on linnuloendused Matsalu mitmesugustes elupaikades, väljaande „Loodusevaatlusi” koostamine ja toimetamine. ■ (MM)

	Härja Indias	...nägu	Liiter	Laulja	... maastiku- kaitseala						
Ernst Kern alias ... Nõmmik											
Lennuk ...2 ehk "metsa-vaht"			Inglise k. eessõna Määrosa								
...gramm (100 grammi)											
J naaber		Mees (ladina k.) Karakter									
...sfäär (elukond)				...-mail Hurtsik		Anno	Masinate või seadmete ühend		Vankri- telg	Prantsuse vormelli- veteran	Väike käekott
 Rahvus- park 2011. a. on rahvus- vaheline ...								100 m ² ...-Mere- maa			
Vastus						Vene rahvapill Päris- nahk					
Euroopa Liit			Vastus jätkub Kirjandus- teos								
... põrgu (kaitseala)				Kes see mees Hulkuma					Möö- t- ühikute süsteem Seltsi- mees		
Lind, on Eestis loodus- kaitse all								...-sak Kasaka- pealik			
Võõra beebi rinnaga toitja				Islami vaimulik Kiirendus						Täpitaht Roheline ... (mets)	
Aasta		Radio- aktiivne element Palu							Kaitseliit Raadium		
Musta mere kuurort					Mesipuu Eksimus						Mõtteline osa
Ära ... (ära nõiduma)						Sulam ... Scala					
Tihu- meeter			Rumbi loodus- kaitseala asub ...maal Ehk						Noot		
Kesk- konna... (valitsus- asutus)				Tiitel Jaapanis							

Uued töötajad

Looduskaitseosakonnas asusid tööle Riina Martverk ja Kaupo Kohv

Metsahalduse valdkonnas vastloodud looduskaitseosakonnas asus seirespetsialistina tööle Riina Martverk ja kaitsekorraldus-spetsialistina Kaupo Kohv.

Riina tööülesandeks on looduskaitse-tööde tulemuslikkuse hindamine ja eluslooduse seire vedamine.

Ta on lõpetanud Haapsalu 1. Keskkooli kuldmedaliga ning õppinud seejärel Tartu Ülikoolis bioloogiat. Riina eelnevateks töökohtadeks on olnud Metsaamet ja hiljem sellest moodustatud Keskkonnaministeeriumi metsaosakond, kus tema vedada oli vääriselupaikade teema.

Looduskaitsekeskuse (LKK) loomisel asus Riina sinna tööle tegelema

eluslooduse kaitse tulemuslikkuse hindamise temaatikaga ning tema töövaldkond laienes oluliselt. „Kogemus on olemas, nüüd tuleb selle abil RMK vajadustele kohane seiresüsteem üles ehitada. Sobiliku vormi, optimaalse mahu ja vajaliku väljundiga süsteem, mis käiks sobivat sammu ka teiste asutuste bioloogilise andmestiku kogumistega,” kirjeldab Riina oma põhieesmärke.

„Võimekus, mida RMK praktilise looduskaitse elluviimiseks omab, on varasematel aastatel teostatud looduskaitsetööde mahtudest võrreldamatult suurem. See aga tähendab, et aina olulisem on jälgida, et tehtud tööd ikka soovitud suunas viiksid,” on Riina veendunud.

Riina hobideks on ikka loodusega seotud tegevused: matkamine, ujumine, sukeldumine. Meeldejäävaid kohti, kus Riina olnud on, ei mahu siin ära nimetadagi: põlismetsad Uus-Meremaa lõunasaares, Baikalski zapovednik, kaktuse „metsad” Mehhikos, Arizonas USAs ja Jujuys Argentiinas; soolajärved Celestunis Mehhikos, Salinas Grandes Argentiinas ja Surmaorus Kalifornias; kõrbed Turkmeenias, Usbekis ja Austraalias.

Kaupo tegeleb RMK-s looduskaitseliste tööde planeerimisega. Kaitsekorraldusspetsialisti eesmärk on tagada loodusväärtuste säilimine riigimaadel koostöös Keskkonnaametiga.

Kaupo on sündinud Türi lähedal Säreveres, keskkoolieksami sooritas ta Türi Gümnaasiumis. Seejärel suundus ta Tartu ülikooli geograafiat õppima, kus Mart Külviku ja Anneli Palo juhendamisel uuris ökoloogiliste võrgustike funktsionaalsust metsamaastikus. Õpingud jätkusid bioloogide juures, kus ta kaitses Jaan Liira juhendamisel teadusmagistri kraadi palumetsade struktuuri varieerumisest majandusintensiivsuse gradiendil.

Hetkel on Kaupo Tartu Ülikooli doktorant ja uurib jätkuvalt majandamise mõju metsadele. Ta on teinud mitmeid looduskaitseliste eksperttöid, sh kaitsealade kaitsekorralduskavad, kaitse-eeskirjad jne. Alates 2005. aastast kuni 2010. aasta lõpuni töötas Kaupo Eestimaa Looduse Fondi metsaspetsialistina ja osales valitsusväliste keskkonnaorganisatsioonide esindajana riiklikul tasandil metsandust puudutavates diskussioonides ja strateegilistes protsessides. Ta on mitmeid aastaid kuulunud ELFI ja MTÜ Eesti FSC Töögrupp juhatusse. Hobi korras on ta arendanud TÜ jalgpalliklubi Fauna. ■

Tallinna kontoris tööl uued administraatorid

3. jaanuarist asusid hoonete haldamise osakonda administraatoritena tööle Merike Bezrodnaja ja Kaisa Horn.

Merikese ja Kaisa peamisteks tööülesanneteks on teenindada RMK Tallinna kontori külastajaid, jälgida ja korraldada autode sisse- ja väljasõitu territooriumile ning vastata RMK üldtelefoni kõnedele.

Nad abistavad maja külastajaid vajalike kontaktide saamisel ja juhatavad õigete isikute. Administraator võtab vastu ka postisaadetisi ja toimetab need õigetele isikutele.

Merike on lõpetanud Kuressaare

Gümnaasiumi ja Kuressaare Ametikooli ning tal on mitmeaastane töökogemus klienditeenindajana. Vabal ajal tegeleb Merike spordiga (aerobika ja ujumine), kuulab head muusikat ja käib vahel ka tantsimas. Suureks hobiks on kinos käimine.

Kaisa on lõpetanud Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumi ning Tallinna Majanduskooli juristi abi erialal. Varasemalt on ta suviti töötanud vetelpäästjana. Vabal ajal mängib Kaisa võrkpalli. ■

TASUTA ÜRITUSED!

RMK ja Eesti Kontserdi koostööprojekt

EESTI METSALA LUGU

„Eesti metsa lugu” on ainukordne üritustesari, mis on tänavuseks rahvusvaheliseks metsa-aastaks loodud sulam kvaliteetsest muusikast ja Eesti metsa ajaloo pajatustest.

Pajatajad: Samuel Golomb, Ott Sandrak, Vladislav Koržets, Hendrik Relve.

Esinejad: Hortus Musicus, Eesti Filharmonia Kammerkoor, UMA, Rondellus, RAM, Ro:toro, Celia Roose ja Tuule Kann, Bonzo ja Piispea.

KOHTUME
METSAS!

Ajalooetappide lühiülevaateid vahendame liikuva pildi abil, millel loeb teksti Arne Üksküla.

Vajalik eelnev registreerumine
www.rmkk.ee/loodusegakoos

või telefonil 676 7532.

Üritused on kõigile tasuta!

Järgmine Metsamees

Järgmise Metsamehe saabumise aeg on juba kevades. Sel puhul uurime, mis on uut RMK loodusharidusvaldkonnas. Lisaks heidame pilgu jahinduse arengule riigimetsanduse süsteemis. Uurime ka, kuidas on läinud Metsasõprade spordiklubil.

Kohtume huvitava persooniga, loodusfoto rubriigis näitab oma „saaki” üks RMK töötaja ning toiduküljel jätkab ulukilihatoitude tutvustamist Kaupo Kindsigo.

Seniks soovime jätkuvalt kaunist talveilma!